

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Școlile românești din arhidieceza Sibiului.

De Dr. Onisifor Ghibu, referent școlar și inspector al învățământului primar din arhidieceza Sibiului a scos de curând o carte *Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și la educația populară*, în care arătând cele aflate despre starea învățământului nostru și mai ales a învățătorilor noștri, ne dă o icoană nu tocmai îmbucurătoare. Aceasta încă n'are să ne desnădăjduască, căci îndatăce ni-se arată greșelile, de care suferă învățământul nostru, e ușor de-a găsi și leacul.

Cercetările acestea ale dlui Ghibu, care prin munca sa și de până acum sperăm să dea o nouă îndrumare învățământului nostru atât de amenințat mai ales din cauza legii lui Apponyi, nu e iertat să lipsească de pe masa nici unui preot și învățător din arhidieceză*), căci numai văzând neajunsurile constatate de unul dintre cei mai pricepuți bărbați de școală ai noștri, ne putem aștepta la o îndreptare a lor. Și o îndreptare e cât se poate de trebuincioasă, atât în interesul națiunii noastre, cât și din respect față de poporul nostru, care cu multe jertfe își susține școlile lui naționale.

Tocmai motivul din urmă e, care ne îndeamnă și pe noi să dăm câteva din cele constatate de dl Ghibu, pentruca cetitorii noștri dela țară să știe, cum stau școlile noastre, pentru cari poporul cheltuiește atâtă — deși încă nu destul!

În capitolul I. al acestei lucrări ni-se arată starea școlilor după protopopiate și comitate.

Mai întristătoare e starea învățământului în comitatul *Hunedoarei*. Stăruința sistematică a slujbașilor dela comitat de-a pface școlile noastre unde numai se poate în școlile comunale și de stat, interesul nu prea mare din partea organelor noastre (protopopi, preoți și învățători) au făcut, pe lângă alte multe rele, în frunte cu beția! ca numărul școlilor noastre nu numai să nu mai crească, dar să dea cu totul îndărăt. E o adevărată rușine, ca la 250 mii de suflete de Români greco-orientali, abia să fie 100 învățători, adică la 2500 suflete un învățător, în loc să fie cel puțin 5—6 la 2500!

Învățătorii au ajuns în unele comune așa de slugarnici, încât în cataloagele școlilor trec numele copiilor cu scrisoare ungurească! Nu e deci mirare, că se găsesc învățători, cari nu-și prea bat capul cu învățământul în limba română, crezând, că

*) Cartea costă o coroană, plus 10 bani poșta. Se poate comanda dela Librăria „Foi Poporului“.

chinuind pe bieții copii să rostească ca papagalul cât mai multe ziceri maghiare, le-a dat toate cunoștințele trebuincioase pentru viață!

În protopopiatul *Geoagiului slujbașii comitatului au închis școlile în 20 de comune, fără ca să facă altele în locul lor. Urmarea e, că 1731 de copii au rămas fără pic de învățtură. Se vede deci, că acești Huni ai culturii lucrează intradins la îndobitocirea poporului nostru, și încă cu ajutorul legii!*

În protopopiatul *Hațegului*, în 36 de parohii avem numai 9 școlile românești, în al *Hunedoarei* în 23 de parohii numai *trei!*

În protopopiatul *Iliei* ni-s'au răpit cu nerușinare 16 școlile din cele 30 ale noastre!

Cât de decăzuți sunt unii dintre învățători, s'a văzut în tractul *Zarandului*, unde unul avea să facă la o conferință o lecție de Geografie, dar n'a ținut-o, căci nu i-s'a spus, s'o facă ungurește sau românește! Așa dară el nici acum nu știe, că în școala românească Geografia are să se propună în limba românească!

La multe școlile, creșterea potrivită a copiilor e nebagată în samă, căci învățătorii, din nepricepere, dau prea multă importanță (însemnătate) limbii maghiare, făcând mai mult decât le cere legea. Despre aceasta am mai avut prilej să vorbim în foaia noastră.

Știri mai bune dă dl Ghibu despre școlile din comitatul *Sibiului*.

În comitatul *Făgărașului*, fostul inspector Szabo, a lucrat ca o ceată de Tătari năvălitori. A fost însă ajutat mult chiar de slăbiciunea unora dintre învățătorii noștri, cari uitându-și demnitatea lor de învățători români se târau în modul cel mai greșos la picioarele lui. Scăpați de el, lucrul pare a porni pe un drum mai sănătos.

În comitatul *Târnavei mari* unii învățători, *contrar legii dela 1907*, s'au apucat să propună ungurește Aritmetica, Istoria, Geografia și Constituția! Alții, uitându-și de cea mai sfântă datorie a lor, nici că mai învață pe copii cântările sfintei Liturgii și nici nu-i mai duc la biserică!

În comitatul *Turda-Arieș*, protopopiatul *Lupșei*, sunt 14 școli din 24, în cari nici nu s'a învățat catehismul, care cuprinde învățătura sfintei noastre legi românești.

Fără a mai intra în amănunte cu privire la celelalte comitate, în cari se constată, mai mult sau mai puțin, aceleași neajunsuri, rezumăm aici cauzele de frunte, cari au contribuit la formarea acestei icoane triste.

1. Prea puținul interes al celor din fruntea protopopiilor și al directorilor

școlari, cari sunt în cele mai multe cazuri preoții.

2. Chinuirea învățătorilor noștri din partea organelor comitatense și de stat, mai ales cu privire la limba maghiară.

3. Învățătorii n'au fost destul de luminați dela început nici cu privire la planul de învățământ, nici cu privire la cărțile de școală.

4. În multe locuri învățătorii nu-și primesc salariul regulat, așa că sunt amărâți sufletește din cauza lipsei materiale.

5. În unele părți învățătorii sunt și cantori, ceea-ce face de părăsesc preste săptămână de mai multe ori învățământul.

6. Clădirile școlare sunt în multe locuri necorăspunzătoare, ceea-ce ușurează mult împlinirea poftii dușmanilor culturii românești, de-a închide școala. Iar dacă se face școală comunală, tot oamenii trebuie să clădească școala, dar acum o școală străină.

7. Dureroasele și mult rușinoasele certe profesionale împiedecă și acum pe Români, ca întovărășindu-se uniți cu neuniți să-și clădească școlile bune și să-și plătească ei, cum se cuvine, pe învățătorii lor.

8. Poporul se interesează, pe alocu-rea, prea puțin de școală, cu toate că acum avem, slavă Domnului, în toate satele noastre țărani luminați, cari pot să înceapă ei îndreptarea relelor.

Iată pomelnicul păcatelor! Frica Domnului, dragoste de neam, muncă — și ele pot să înceteze.

Un „Kulturegylet“ nou. Cetitorii noștri mai vechi își vor aduce aminte despre „Kulturegylet“-ul din Cluj. E o reuniune, poreclită culturală, întemeiată însă cu scop de-a maghiariza. Statul și orașele ungurești au vărsat mii și mii de coroane în cassa acestei societăți, ca să tipărească cărți ungurești, să facă școlile ungurești în comune românești. Ba au fost chiar comitate la noi în Ardeal, cari au votat arunciri de dare pentru Kulturegylet, așa că noi înșine suntem siliți să plătim mijloacele pentru nimicirea noastră. Foile jidano-maghiare aduc știrea, că în *Murăș-Oșorheiu* s'a ținut o adunare mare, la care au luat parte Unguri din toate părțile Ardealului, hotărând să înființeze o nouă societate *politică*, culturală și economică, care să apere Ardealul de „Valahii“. Societatea aceasta va fi ajutată, se'nțelege, că din banii noștri, și de guvern. Au ajuns deci veneticii încuibăriți la noi să cerșea-scă iară banii țării, ca să ne strice nouă bășinașilor acestui pământ.

Sinoadele bisericeii ortodoxe. Pe Dumineca Tomii sunt convocate sinoadele bisericeii greco-orientale la Sibiu, Arad și Caransebeș. După cum se știe, aceste sinoade se deschid în fiecare an la Dumineca Tomii.

În această zi, fruntașii bisericeii greco-orientale, deputați aleși din cler și mireni, își încep desbaterile asupra afacerilor, cari privesc biserica și școala noastră românească.

Fie ca și în anul acesta, discuțiile și hotărârile sinoadelor să contribuie tot mai mult la întărirea bisericeii și a școlii, cari amândouă sunt chemate a întări și ridica poporul românesc în credință și cultură.

„Doi agitatori achitați“. Procurorul din Arad a dat în judecată pe bravul învățător român, S. Popovici și primarul Sergiu, pentru că ar fi amenințat pe niște ticăloși de alegători, că li-se vor aprinde casele, de vor cuteza să voteze la alegerile dietale cu candidatul venetic, dușman al neamului nostru. Amândoi au fost însă achitați, deoarece procurorul n'a putut dovedi nimic, fără a dovedi numai ura lui contra Românilor.

Nu mai pot de dragoste! De câteva zile scriu gazetele străine, că regele Petru al Sârbiei ar vrea să facă o vizită Domnitorului nostru la Budapesta. Sârbii naționaliști din Sârbia sunt contra acestei vizite la Budapesta, zicând, că regele lor ar trebui să meargă la Viena, nu la Budapesta, care e capitala unei țări, în care Sârbii sunt asupriți. Studenții din Belgrad (capitala Sârbiei) au ținut o întrunire, în care au protestat și ei contra acestei vizite în capitala Ungariei.

De altminteri vizita aceasta cine știe, de se va face, pentru că regele Sârbiei nu se bucură de cinste la ceialalți împărați și regi, cari nu-i pot ierta, că el s'a suit pe tron după ce a fost omorât în mod așa de mișelesc regele Alexandru al Sârbiei dimpreună cu regina.

Partidul social-democrat a hotărât în adunarea sa generală să se alieze cu partidul lui Justh pentru a lupta pentru introducerea votului universal, egal și secret.

O izbândă a Slovacilor. Într-o ședință a consiliului comunal (representanței) din orașul Szokolca (comitatul Nyitra) Slovacii naționaliști au dobândit o învingere frumoasă contra membrilor maghiari, jidani și renegați. Cu majoritate de voturi s'a hotărât, ca limba oficială a orașului e cea slovacă, pe lângă ea și cea ungurească. Primarul și secretarul sunt dator să prezinte d'aici înainte toate rapoartele și socotelile și în limba slovacă. Toți funcționarii sunt dator să știe slovacește.

Cererea reuniunii învățătorilor unguri din comitat, ca să li-se dea un ajutor bănesc pentru înființarea unui internat, în care să fie maghiarizați copiii Slovacilor, a fost respinsă cu scârbă.

Hotărârile acestea nici n'ar fi trebuit să fie luate, căci ele se înțeleg de sine fiind cuprinse în *legea de naționalități*. Dar când s'a pomenit în Ungaria, ca și drepturile naționalităților să fie respectate? De aceea ele trebuie cucerite prin luptă!

Legea de naționalități.

(Urmare).

§ 14. Comunitățile bisericești, respectând drepturile legale ale superiorităților lor bisericești, pot să-și hotărască liber limba pentru redactarea matricolelor și pentru rezolvirea afacerilor lor bisericești și — în marginile legii învățământului — limba de predare în școlile lor.

§ 15. Corporațiunile și autoritățile bisericești superioare hotărască ele înșile limba de discuțiune (vorbire), limba proceselor verbale (protocoalelor), limba de gestiune (cea folosită în afacerile lor) și limba de corespondare cu comunitățile lor bisericești (parohiile). Dacă din întâmplare aceasta n'ar fi limba oficială, atunci procesele verbale trebuie prezentate pentru supraveghere din partea statului totodată și în traducere autentică, în limba oficială a statului. Când deosebite biserici și autorități mai înalte bisericești corespundă între ele, atunci ele întrebunțază ori limba statului, ori limba bisericeii, cu care vin în atingere.

§ 16. Autoritățile bisericești superioare și cele mai înalte întrebunțază în actele lor adresate guvernului limba lor oficială sau limba lor protocolară și pe cealaltă coloană limba oficială a statului. În actele lor, adresate jurisdicțiunilor (comitatelor etc.) sau organelor acestora, limba statului, ori, în cazul, când sunt mai multe limbi protocolare, una dintre acestea. Comunitățile bisericești (parohiile) însă, întrebunțază în toate comunicările lor oficiale cu guvernul statului și cu jurisdicțiunea lor proprie (comitatul, pretura) limba oficială a statului ori limba lor oficială proprie, iar față cu alte jurisdicțiuni pot întrebunțâ vre-una dintre limbile protocolare ale acelei jurisdicțiuni.

§ 17. Hotărîrea limbii de predare în institutele de învățământ înființate deja de stat sau de către guvern, cum și în acelea, pe cari, cerând trebuința, le va înființa, aparține, întrucât relativ la aceasta nu hotărăște nici o lege, celor-ce are de făcut ministrul instrucțiunii publice. Deoarece însă rezultatul pe terenul instrucțiunii publice e, din punctul de vedere al culturii generale și al binelui obștesc, scopul cel mai înalt al statului, ministrul instrucțiunii publice e dator a îngriji, ca în institutele de învățământ ale statului, cetățenii fiecărei naționalități din țară, viețuind împreună în masse mai mari, să se poată cultiva în limba lor maternă până la punctul, unde începe cultura academică superioară (universitatea).

§ 18. În școlile de stat secundare și superioare existente, oricare se vor înființa pe viitor, se va înființa acolo, unde se vorbesc mai multe limbi, câte o catedră pentru limba și literatura fiecăreia dintre aceste limbi.

§ 19. La universitatea țării limba de predare e cea maghiară, dar totuși sunt a-se înființa pentru fiecare dintre limbile uzitate în țară și pentru literatura acestora catedre, dacă încă nu există.

§ 20. Adunările comunale își aleg ele limba lor protocolară și oficială. Procesul verbal (protocolul) e a se redacta (scrie) însă totodată și în limba, pe care o vor socoti ca trebuincioasă a cincina parte a membrilor cu drept de vot.

§ 21. Funcționarii comunali sunt da-

tori a întrebunța în afacerile lor cu cultorii comunei limba acestora.

§ 22. În actele sale adresate jurisdicțiunii proprii ori organelor acesteia (comitatului) și în cele adresate guvernului sau limba oficială proprie a ei, în actele sale adresate altei jurisdicțiuni și organelor acesteia, comuna poate întrebunța limba oficială a statului sau una dintre limbile protocolare ale acelei jurisdicțiuni.

§ 23. Fiecare cetățean al țării poate adresa acte în limba sa maternă către comuna sa proprie, către autoritatea sa bisericească și către jurisdicțiunea sa (comitatul), către organele acestora și către guvernul țării. În actele adresate altor comune, jurisdicțiuni și organelor acestora poate întrebunța ori limba oficială a statului ori una dintre limbile protocolare ale acelei comunei sau jurisdicțiuni. Întrunirea limbilor în justiție (judecătoria, tribunal etc.) e hotărîtă în §§-ii 7-12.

§ 24. În întrunirile comunale și bisericești, aceia cari au dreptul de a lua cuvântul pot întrebunța neîmpedecat limba lor maternă.

§ 25. În cazul, când particularii, bisericele, corporațiunile particulare, institutele de învățământ particulare și comunale, neinvestite cu dreptul de jurisdicțiune, ar întrebunța în actele lor adresate guvernului limba oficială a statului, la hotărîrea dată acestor acte în limba maghiară trebuie alăturată și o traducere autentică în limba actului.

(Va urma)

Cine e stăpân în Ungaria?

Nu e număr al foii, în care să nu fi siliți a arăta nedreptăți și batjocuri îndreptate contra noastră a Românilor, fie de procurori, fie de alți slujbași unguri, dar mai ales de presa (gazetele) jidano-maghiară. Se'nțelege, că și între Maghiari sunt oameni cuminți, cu vederi curate, care văd primejdia cea mare adusă pe capul lor decând Jidanii au ajuns să stăpânească în țara noastră. Căci nu numai comerțul și industria (fabricile) sunt în mâinile Jidanului, dar el s'a vârat și în învățământ, așa că gimnaziile sunt pline cu profesori jidani; s'a vârat în justiție, așa că avem Jidani judecători; ce e mai trist, toate gazetele maghiare sunt redactate de Jidani, cari mereu atâță în contra noastră și în joc de Maghiarul cinstit, care vede că țara noastră merge spre primejdie prin faptul, că un neam străin, la care totul e negociabil, căruia legea lui îi poruncește să stăpânească pe creștin, a ajuns să poruncească în țara noastră.

Unde a ajuns de pildă capitala Budapesta, a arătat deputatul Polonyi în cuvântul său de vorbire ținută în dietă. Iată ce spune el: „În anul 1869 au fost în Budapesta 44,800 jidani, în anul 1888 70,228, în anul 1890 102,228, în anul 1900 166,198, iar în anul 1906 186,000 mii 46 de Jidani. Creșterea aceasta a Jidanilor se explică prin faptul, că cei mai mulți sunt veniți din Galiția și Bucovina pe cari în Pesta îi așază semenii lor pe unde numai se poate. La magistratură, la primărie și consiliu comunal) stau lucrurile astfel: în consiliu (reprezentanță) sunt 123 de membri, dintre cari 198 Jidani (123 jidani și 75 aleși) și 202 creștini. E în-

lucru știut, că soarta orașului o hotărăsc voturile membrilor suplenți, cari sunt Jidani, deci e lucru firesc, că orașul Buda-
pesta e în mâinile Jidanilor. Tot astfel se explică și împrejurarea, că în toate comisiunile orașului majoritatea membrilor o formează Jidanii. În comisiunea administrativă sunt 6 creștini și 14 Jidani, în cea sanitară (pentru sănătate) 14 creștini și 16 Jidani, în cea bibliotecară 3 creștini și 6 Jidani, în cea de comunicație 3 creștini și 4 Jidani, în cea a scâlzilor 12 creștini, 14 Jidani, în cea pentru tăierea cârnii 7 creștini, 14 Jidani ș. a."

Cifrele acestea le-a spus Polonyi, fost ministru de justiție al Ungariei, care face acum pe spăriatul de înmulțirea Jidanilor și asuprirea economică a Maghiarilor. Dar pentru aceea când eră ministru, bărbații noștri politici și redactorii noștri erau tot așa de goniți pentru dreptate ca și acum. Atunci nu gândia, că toată goana contra culturii noastre și toate asupririle, pe cari le îndurăm, sunt mai ales rezultatul atățării gazetelor jidano-maghiare.

Se vede însă, că Ungurii li-se vor deschide ochii numai după ce vor ajunge cu totul robi Jidanilor. Noi și atunci însă vom fi tot așa de tari, ca și acum, căci luptăm pentru dreptate și nu ne corcim neamul.

România și Italia.

Cetitorii noștri știu, că Italia își serbează anul acesta jubileul de 50 de ani al unirii regatului italian. Cu prilejul acesta, România încă a ținut să-și arete dragostea și recunoștința față de sora ei mai mare, luând parte la expoziția din Roma, iar regele României trimițând o misiune specială (un om anume) la Roma, ca să salute pe regele Italiei. În București s'a format un comitet compus din bărbați fruntași ai țării, cari să îngrijească de întocmirea unor manifestații prietenești pentru Italia. În Roma s'a înființat un alt comitet de Italieni iubitori de Români pentru a-i primi pe aceștia, când vor veni la expoziție, cu toată căldura. În comitetul italian sunt bărbați dintre cei mai de frunte ai Italiei, cum e de pildă președintele comitetului, contele (groful) Danieli, profesorul de universitate Artioli, deputatul Baccelli, contele de Gubernatis, senatorul (magnatul) de Cesare, contele Sanminiatelli ș. a. S'a mai hotărât în Roma, ca să se înființeze un comitet statornic italo-român, care va căuta pe toate căile să desăvârșască apropierea între cele două popoare.

Știrile acestea trebuie să bucure pe națiunea românească de pretutindeni, căci mult datorește ea fraților Italieni. Înainte de 1859, când cele două principate românești, Moldova și Muntenia, se luptau pentru unirea lor, grofii ungurești și austriaci erau contra lor, căci se temeau de o Românie tare lângă Românii din Transilvania și Bucovina. Dar a sărit Italia (și împăratul Napoleon al III-lea din Franța, care atunci nu eră păgână ca acum) într'ajutor și unirea principatelor s'a făcut. Tot așa și unirea Ungaria și Ardeal, de câte ori aflau de asupririle barbare, la cari ne supun guvernul ungurești.

Stiri politice din străinătate

Răscoala din Albania.

Turcia. În cursul celor din urmă zece zile au venit câteva știri despre biruințe câștigate de Albanzii răsculați contra trupelor turcești. S'au dovedit însă în urmă, că aceste învingeri au fost neînsemnate, fiind vorba de mici trupe turcești, cari au trebuit să se retragă. Acum însă guvernul turcesc a trimis din nou soldați în număr mai mare și aceștia au curățit câteva ținuturi de Albanzii răsculați. Aceștia au fost siliți să se retragă din nou către granița Muntenegrului, ba mulți au trecut chiar în acest regat mic, unde par a găsi un bun adăpost. Cel puțin așa se vede din protestul făcut din nou de către Turcia în Cetinie, capitala Muntenegrului. De altă parte regele Nichita al Muntenegrului se lapadă cu totdinadinsul, că el ar îndemna pe Albanzi la răscoală. Nu-i vorba, Muntenegrenilor le-ar plăcea o încurcătură mare în Turcia, crezând că astfel ar putea pune mâna pe ținutul Novi-Bazar, pe care-l stăpânise Austria până în anul 1908. Se mai spune, că Austria a amenințat să ocupe din nou ținutul acesta, dacă răsculații Albanzi vor coborî în el.

Cei-ce doresc slăbirea Turciei aveau mare nădejde, că bandele bulgare din Macedonia se vor uni cu Albanzii răsculați. Se pare însă, că din nădejdea aceasta n'o să se aleagă nimic, căci țărani bulgari s'au săturat de cetele bulgărești, cari îi jefuiau pe ei mai întâiu. Afară de aceea însuși Sandansky, odinioară unul dintre cei mai temuți căpitani de bande bulgare, a venit la Constantinopol, unde a spus, că nu poate fi vorba de nici o mișcare a bandelor.

Pe noi ne bucură știrile acestea despre încetarea omorurilor și jafurilor din Macedonia, pentru-că între cei-ce suferiau mai mult, erau și frații noștri Români de acolo.

(Vezi și descrierea chipului din foaia de azi, unde încă se spune despre răscoala din Albania.)

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la Anul-nou costă 3 coroane.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Lupta în comitate.

Adunarea comitatului Arad.

Partidul național din comitatul Aradului a ținut să protesteze, în adunarea comitatului, contra sistemului politic al guvernului și administrației ungurești. Au luat parte la adunare fruntașii Românilor aradani, printre cari domnii Dr. Stefan C. Pop, Vasile Goldiș, Dr. Nicolae Oncu etc.

Dar ziarul „Românul“ constată cu durere, că mulți membri români ai adunării au lipsit.

Dl Vasile Goldiș, directorul „Românului“, a rostit în limba românească, un discurs energic, făcând critică raportului oficial despre situația din comitatul Aradului. Domniasa a declarat că Românii nu pot avea încredere în administrația publică.

„Nu luăm aceste motive din domeniul politicii — a spus dl Goldiș — situația generală a comitatului nostru oferă suficiente cuvinte pentru nemulțumirea noastră. Chemarea unei adevărate administrații ar fi să îngrijească cu dragoste părintească de bunăstarea materială, culturală, morală și sanitară a locuitorilor. Cine ar putea spune însă, că în comitatul nostru administrația își bate capul cu asemenea lucruri? Domnii noștri administratori cred, că și-au împlinit chemarea, dacă vexează și omoară pe locuitori în tot chipul, dacă izbutesc, să producă în sufletul majorității române a acestui comitat convingerea, că țara aceasta nu este patria lor, ci valea plângerilor pentru dânșii. Unde sunt instituțiile economice și culturale înființate cu sprijinul administratorilor noștri? Nu le vedem nicăeri, ci vedem emigrând poporul în mase, vedem întunecimea culturală, sărăcia și mizeria morală“.

Protestând apoi în contra maghiarizării oficiale a numirilor, pe cari satele țărănilor români le păstrează de sute de ani, dl Goldiș a făcut următoarea declarație inimoasă:

„Ne-ați schimonosit numele frumoase românești; ale satelor noastre. Domniavoastră credeți, că dacă veți da la toate nume ungurești, va înceta ființa lor românească. Orice haină vei pune însă pe trup, sufletul rămâne neschimbat. Cu atât mai strașnic vă veți încorda Domniavoastră pentru nimicirea noastră națională, cu atât mai mult crește îndârjirea noastră întru apărarea bunătăților noastre cele mai scumpe: limba și neamul. Iubirea noastră de limbă și neam e un granit puternic, de care se sfarmă toate ale Domniavoastră neputincioase încercări“.

După dl Goldiș a luat cuvântul dl Stefan C. Pop, deputat în dietă. D-sa a combătut propunerea prefectului (comitelui suprem) de a-se contribui la fondul pentru înălțarea unei statuii lui Coloman Tisza, faimosul „zdrobitor al naționalităților“ și tatăl contelui Stefan Tisza.

În discursul său, dl Pop a susținut, că unii Maghiari n'ar trebui să contribuie la statuia lui Tisza, — pentru-că „regimul lui a fost regimul absolutismului de partid, regimul urei și întunerecului“.

„Acest sinistru bărbat de stat a inventat fantoma daco-românismului, a panslavismului și a semănat ura între popoarele țării. Acest bărbat de stat a susținut părerea, că cel mai înalt patriotism

este a sărăci, a nedreptăți, a țineă în necultură partea mai mare a locuitorilor țării. Națiunea română, — a zis dl St. C. Pöp — „care e conștientă de demnitatea sa, niciodată nu va contribui pentru statua lui Tisza Kalman“.

Totuși majoritatea ungurească a votat 200 de coroane pentru statue, între protestările membrilor români.

Ce scriu alte gazete?

„Deutsche Bürger-Zeitung“ *) (Sibiu). Noi (Sașii) și toți Germanii naționaliști din Ungaria n'avem nimic de-a face cu Germanii, pe cari îi laudă Apponyi în privința aceasta (în privința lăpădării de neam), pentru că aceștia sunt fugarii și renegații, de cari ne este rușine, și deputatul Szyrenyi, care reprezintă și alegătorii sași (e ales în Brașov. Red. „Foi Pop.“), ar fi trebuit să știe, cât de puțin ne place nouă Sașilor politica de naționalități a lui Apponyi. Pe noi Sașii, Apponyi slavă Domnului, că nu ne-a laudat niciodată și ni-ar părea rău, dacă în cercurile politice ungurești partea aceasta din vorbirea lui Szyrenyi s'ar înțelege astfel, că ținuta politică a Sașilor din Transilvania s'ar potrivi cu părerea contelui Apponyi în ce privește purtarea, ce ar trebui să o aiba după el naționalitățile.

Asa departe totuși n'am ajuns încă: noi suntem aderenți ai ideii de stat ungurești, iubim patria noastră ungurească și dorim întărirea ei politică și economică. Despre firea noastră germană avem însă o părere așa de înaltă, încât suntem convinși, că nu putem sluji mai bine patriei noastre, decât cultivând, mândri pe firea aceasta germană, cele mai bune însușiri ale ei și răspândind conștiința despre aceasta printre Germanii din Ungaria, pentru că ei să slujească cu plăcere patriei lor fiind cetățeni de rangul întâiu, dar nu ca acum nici Germanii, nici Maghiarii, ei un fel de corcitură de valoare mai mică.

Germanul însă, pe care-l laudă Apponyi, e ființa, careia i-s'a răpit conștiința sa națională și ale cărei însușiri de mai puțină valoare au trecut în neamul maghiar, dar firea ei cea bună germană o pierde țara pentru totdeauna.

„Vilag“ (***) (Budapesta). Politica aceasta (de maghiarizare) n'a putut rodi decât fructe veninoase: ura contra limbii

*) Intre popoarele din Ungaria, nici unul nu e așa de disciplinat ca Sașii. La disciplina aceasta au ajuns și prin cultura lor germană cu care întrec pe celelalte popoare, dar și prin firea lor cumpănită. I-au mai ajutat și împrejurarea, că sunt un popor muncitor, care până bine de curând și-a avut, și pe terenul politic, legile sale proprii, pământul său propriu, care alestina un fel de țărăsoară deosebită. Disciplina îi face, ca la ei să nu fie nici odată certe, de multe ori urâte, cum sunt la noi. Se înțelege, că nici la ei nu gândesc toți la fel în ce privește mijloacele, cu care nădăjduse fruntașii lor să ferească poporul săsesc. Sunt o seamă de fruntași sași, cărora nu le place prea marea pleacăciune în fața Maghiarilor. Fruntașii aceștia n'au eșit însă din partidul național săsesc, căci prin aceasta și-ar slăbi neamul, ei și au înființat și ei o gazetă, în care își arată în mod cuviincios părerea lor. Din gazeta aceasta reproducem, dintr'un articol, ca să se vadă, că nu toți Sașii sunt mulțumiți, că i-a laudat Szyrenyi în dietă, pentru că lucrează după placul lui Apponyi.

**) Cetitorii noștri știu, că în Budapesta e un Maghiar foarte învățat și cunoscător, dl Iászi Oszkár, care scrie de multe ori despre nedreptățile, ce le îndură naționalitățile din Ungaria. În „Vilag“ scrie tot el.

maghiare și stagnare culturală. Poporul n'a primit cultură nici în limba maghiară, nici în limba sa maternă; stăpânirea de limbă străină, hrăpăreață și volnică a comitatelor, a făcut pe naționalități să întovărășească nedreptatea cu maghiarimea. Rezultatul este, că aproape jumătate din locuitorii țării se simt străini în patrie, fără nădejdi și fără prietini, neavând încredere nici în făgăduințele democrației (domnia poporului) maghiare. Ar trebui întrebuițat programul de naționalitate. Acest program ar fi următorul: poporului îi trebuie școală bună, administrație bună și justiție bună în limba sa proprie. Fiecare naționalitate are dreptul, care nu se poate discuta, ca toate puterile culturale, cari dormitează în ea, fie acelea de limbă, istorie sau de artă să le poată desvoltă după modul său și după gustul său propriu. Aceasta o numesc eu minimul (partea cea mai mică) năzuințelor de naționalitate, minimul programului. Fără de acestea nu poate fi vorbă de pacea cu naționalitățile. Încercările de împăciuire de până acum n'au fost altceva decât manevre electorale sau încercări, ca să se arunce nisip în ochii unor protectori înalți. De altcun dieta de azi, care este rezultatul apăsării naționalităților și a claselor (adeacă a țăranilor și a meseriașilor de câtră nemeșime) nici nu este în stare să îndeplinească un astfel de program.

Dela Români din Turcia.

Cetitorii noștri știu, că Români din Turcia au trimis o deputațiune la patriarhul din Constantinopol, ca să ceară limba românească în bisericile lor. Ei au înaintat patriarhului un memorandum, din care dam și noi partile principale.

La începutul memorandumului declară, că ei nu vreau să se rupă nici odată de marea biserică a patriarhiei, dar doresc să li-se dea și lor dreptul limbii bisericești, cum li-s'a dat și Sârbilor din Turcia. Apoi cer următoarele:

1. Patriarhul să facă o vesteire către toți metropoliții și episcopii și către toți credincioșii ortodocși (greco-orientali) din Turcia, arătând acestora, că întrebuițarea limbii române în toate slujbele bisericești nu e de fel în contra învățăturilor și legilor bisericești.

2. Preoții românești, cari slujesc românește, să nu mai fie caterisiți (socotiți necredincioși și alungați din biserică).

3. Metropoliții și episcopii să sfințească preoți români, cari să slujească românește. Să sfințească bisericile, pe cari le au Români și pe cari și-le vor mai clădi în viitor.

4. În diecezele, unde numărul Românilor e mai însemnat, patriarhul să numească episcopi ajutoari, cari să cunoască limba românească.

5. În seminariile patriarhiei să fie primiți și elevi români, cari să fie apoi hirotoniți preoți și să poată ajunge în orice slujbă bisericească.

Se vede deci, că cererile fraților noștri din Turcia sunt foarte moderate și dacă patriarhul nu le va îndeplini nici pe acestea, atunci el dovedește, că nu binele bisericii îi zace la suflet, ci grecizarea Românilor.

Lucruri triste dela Români din America

Părintele Ioan Podea, trimis de Cetitorul din Sibiu ca preot în Cleveland, O. (Statele-Unite din America-de-Nord) descrie într'o scrisoare trimisă „Telegrafului Român“ pe unii dintre Români ce grați acolo, cari nu fac deloc cinste numelui de Român. Până acum Români socotiți între popoarele cele vrednice, că se va înmulți însă numărul celor de felul descris de părintele Podea, vom ajunge să fim puși în rând cu Ungurii și Grecii, pe cari nici nu-i suferă guvernul american să înființeze colonii, adeacă să nouă acolo. Iată ce spune, între altele, părintele Podea:

Dintre Români sunt foarte puțini comercianți, foarte puțini meseriași independenți (neatârnatari), dar cu atât mai mare e numărul crâjmarilor. Și crâjmarii sunt cei mai prăpădiți dintre toți. Ei respectează nici o lege, nici o rânduială.

Sunt orașe, în cari vinderea de beuturi e oprită cu totul. Acolo apoi Români sunt atât de îndrăzneți, încât omul cu puțină omenie se rușinează să spună, că e Român. Acolo crâjmarii sunt înlocuiți prin „borteri“, adeacă gazde de muncitori. Acești borteri cumpără beutură pe sub acșia și o vând pe bani scumpi în casele lor de muncitorilor, pe cari îi găzduiesc. Așa e bunăoară în orașul Zanesville O., unde ne-am vădit astfel de borteri numai în doi ani de zile a făcut preste două mii de dolari (preste zece mii de coroane), dar unde astăzi nu mai este unul, care să nu fi fost arestat de 2-3 ori și pedepsit cu 1-2-5 sau 10 dolari.

În orașe cu crâjme, Români noștri vând și Dumineca, cu toate că e oprită. Crâjmarii noștri, numai ca să câștige 50 dolari (25 bani) mai mult, vând beuturi și la curții, cu toate că aceasta e aspru oprit. Așa a făcut un Român din Apold, care avea crâjmă în Strothers O., dar care a fost pedepsit cu câteva luni temniță ordinată și preste o mie dolari în bani, pe lângă pierderea dreptului de crâjmarit.

Crâjmarii americani preste tot sunt oameni netrebncici, dar atât de stricați ca să nu se poată face nimic cu ei. Ei se vâra în tot locul și strică tot. În bisericile de-aici, în societățile de-aici, crâjmarii au avut și mai multă influență, au încă în multe locuri rolul de conducători. Dacă noi n'am avea crâjmarii în America, Români noștri ar putea fi feriți, căci acești crâjmarii pe lângă că sunt trândavi, mai umblă să și prindă pe oricine, pentru a-l despoia de bani, chiar și pe o biserică și pe o societate de ajutor. De aceea bisericile noastre nu au mesdestul de repede înainte și vor sta pe loc și de-acuma înainte, câtă vreme ele nu vor fi scoase din mâinile crâjmarilor. De aceea societățile din America și chiar Uniunea societăților nu se poate ridica, nu pot progresa, până nu vor dispărea crâjmarii noștri, cari nu trebuie cruțați, ci arătați mereu, ca să fie pedepsiți și astfel silii să se închidă crâjmele. Crâjmarii noștri răspândesc și socialismul, ei agitează contra preoților de-acasă și înjură pe cei de-aici. Acești crâjmarii au adus în încurcatură și pe cei de-acasă, cari nici astăzi nu știu, ce este în America și ce s'ar putea face, când acești oameni n'ar fi. Dacă ei nu fi excluși (dați afară) din societăți, din Uniune, din biserici, ar fi cu mult mai bine.

Literatură și știință

Albanezii.

(Urmare).

Vorbind de *locuințe*, trebuie să facem deosebire între cele din Albania de meazănoapte și între cele din Albania de meazăzi și de mijloc. În Albania de meazănoapte, casele sunt de piatră și au două rânduri. În rândul de jos e grajdul și camera, în cel de sus sunt două odăi de locuit. La odăile acestea se urcă pe o scară sau apoi fac niște trepte de piatră, cari sunt acoperite. Lângă casă e de multeori și un turn, care e împreunat cu treptele printr'o punte, ce se poate trage înlăuntru. Ferestrele la casă sunt înguste, ca la turnurile de cetate. Casa e așezată pe un loc înalt, fără să aibă de jurîmprejur alte case. De aici se vede, că ei consideră casa ca un fel de cetate, în care să se poată apăra contra dușmanului. În odăi sunt câteva vase de bucătărie și câteva coșuri (corfe) de nuiele. Pat, masă, scaune sunt lucruri necunoscute. Podeala e de lut. Când vrea să doarmă, să culcă îmbrăcat pe niște frunze uscate sau pe un covor furat de undeva.

În Albania de mijloc și de meazăzi, unde fac și plugărie, locuințele sunt altminteri. Acolo au o curte largă, împrejmuită cu gard de trestie. În curte sunt 3—5 căsuțe, una pentru locuit, cealaltă pentru vite și alte trebuințe ale gospodăriei. Casele au un schelet de lemn, pereții sunt de papură lipită cu pământ și balegă, coperișul de trestie. Partea peretelui, unde se vine vatra, e de chirpici (cărămizi nearse). Focul se face jos pe pământ. De jur împrejurul peretelui e o bancă de pământ, podeala e tot de pământ. Mese și scaune nu sunt.

Nutremântul e cât se poate de simplu. Hrana principală e urezul și cucurușul, pe care-l ferb cu lapte. La sărbători taie câte-o capră, pe care o mănâncă friptă în frigare, sau apoi taie o oaie, din care fac un fel de tocană cu urez, numită turcește pilav. La sfârșitul mesei (masa e pământul) mănâncă lapte, în care au turnat miere. De beutură se feresc.

Îmbrăcămintea e cam la fel. Pe cap poartă un fel de fes, o căciulă mică. Haina principală e fustanela, care se aseamănă încâtva cu cămășile Mărginenilor noștri. Ea ajunge până la genunchi, e tot crețe și e țesută de lână albă. Se îmbracă însă și mai simplu, cu niște mâneci până la brâu, cioareci albi, cu șinoare negre, cari seamănă foarte mult cu ai Moșilor din Ardeal și ai Oltenilor din România. Încălțăminte e opinca. În Albania de meazănoapte poartă și sarici (bobou) cu mițe lungi înafară. Mijlocul e încins cu un brâu, în care își țin cuțitele, piștoarele și revolverul, căci fiecare Albanez, mai ales în partea de meazănoapte, umblă înarmat. Unii au și un fel de călțuni până aproape de genunchi. Atât călțunii, cât și brăul și sarica sunt împodobiti cu țante și bumbi strălucitori, apoi cu tot felul de chindisuri.

Ocupațiunea lor e creșterea oilor și caprelor, în partea mai muntoasă, și agricultura în văi și în partea dinspre meazăzi. Fiind însă teneși, și la trup, și la suflet,

plugăria lor e mai mult o batjocură. De aceea pleacă cu miile din țara lor în celelalte părți ale Turciei, Sârbiei, Bulgariei, ajungând în număr mare până prin România, unde vând pe stradă tot felul de zaharicale și bragă, o beutură amărie, dar răcoritoare. Unii dintre Albanezi, mai ales cei din Albania de meazăzi, se ocupă chiar cu meseriile, dar nu prea multe. Unii se fac brutari (beci, cari fac pâne), alții sunt măcelari, alții fântânari. Tot Albanezi sunt și un fel de doctori, cari se laudă, că vindecă, ca și babele noastre, cu tot felul de boscoane toate boalele oamenilor și animalelor.

Unii dintre Albanezii plecați în străinătate se îmbogățesc acolo și nu se mai întorc acasă. Copiii acestora se pierd apoi în mijlocul poporului, cu care trăiesc. În Grecia sunt mulți oameni însemnați, Albanezi de neam. Tot așa în Italia, unde fostul ministru-președinte Crispi se zice, că a fost Albanez. În România încă sunt cunoscuți din istorie ca Albanezi fostul domnitor al Moldovei Vasile Lupu, apoi familia Ghica, care încă a dat mai mulți domnitori vrednici României.

Obiceiurile lor, mai ales la Albanezii mohamedani și la cei catolici, sunt barbare. Vestii sunt ei mai ales pentru răzbunarea sângelui. Dacă a fost omorât un Albanez, ucigașul trebuie să fugă numai decât, împreună cu toate rudele lui mai apropiate, căci altminteri trebuie să se aștepte a fi omorâți de rudele celui ucis. Familia celui ucis e datoare să răzbune pe mortul și anume își alege ca jertfă pe cel mai viteaz din familia ucigașului. Ca să fie lăudați, trebuie să omoare pentru unul mai mulți, căci Albanezul zice: fiecare rudă de-a mea face cât șase bărbați. Se'nțelege, că omorînd pe unul din familia ucigașului, trebuie să caute membri aceștia să omoare la rândul lor pe altul, așa că omorurile nu se mai isprăvesc.

Și celce omoară din greșală, trebuie să fugă. După un timp oarecare îl eartă. În unele ținuturi se amestecă Pașa (funcționarul cel mai mare) în răzbunările acestea sălbatice. El pune, de dă foc casei ucigașului, silește pe neamurile acestuia să plătească o despăgubire neamurilor celui ucis. Despăgubirea aceasta e uneori așa de mare, încât neamurile ajung la sapă de lemn.

Se'ntâmplă uneori, de ucigașul e iertat. În cazul acesta se întâmplă la Albanezii creștini următoarele: După ce ucigașul a petrecut timp mai îndelungat, rudele lui încearcă să se înțeleagă cu rudele celui omorât. Pertractările acestea țin uneori ani întregi, dar pe urmă tot au și ele un sfârșit. Dacă rudele celui omorât s'au învoit, ucigașul se întoarce acasă și pentru împăcarea să fie sigură, pleacă cu toate rudele la casa celei mai apropiate rudeni a ucigașului. În frunte merge preotul cu crucea și evangelia, apoi 4—6 leagăne, în care dorm copii de față, apoi ucigașul, cu mâinile legate la spate, de grumazi cu un iatagan (cuțit) legat de o funie. De jurîmprejurul lui sunt rudele, ca să-l apere de furia celorlalți, cari poatecă totuși ar vrea să-l atace. După ce au ajuns în fața casei, își iau fesurile de pe cap și le pun pe leagăne. Apoi, rudenii cea mai apropiată a celui ucis întreabă pe cei veniți, ce caută. Răspunsul îl dă preotul, care ține o vorbire mișcătoare și-i înde-

mnă să ierte, gândindu-se, că sunt creștini și gândindu-se și la sângele nevinovat al copiilor. La început nu vor să știe de iertare, urmează din nou rugăminți, până când cel supărat se moaie și ridică un leagăn, pe care-l duce de trei ori în cerc, dela stânga spre dreapta și-l așează cu picioarele spre apus. Pilda aceasta o urmează celelalte rude cu celelalte leagăne.

După-ce au urmat alte rugăminți, se dă iertarea. Cei supărați se duc la ucigaș, îl desleagă, îl îmbrățișează cu toții și zic: să fii iertat! Apoi adaugă: răzbunarea e iertată, dar fapta trebuie ispășită. Rudele ucigașului dau atunci, ca zălog, mai multe arme prețioase, la cari adaugă mereu alte lucruri, până când rudele ucigașului se declară mulțumite.

După acestea urmează un ospăț, la care se împacă cu totul, așa că rudele celui ucis nu mai cer nimic. Și pentru că pacea să fie și mai trainică, se încheie *frăția de sânge*. Cei doi își leagă strâns degetul cel mic, se întâpă în el și fiecare lasă să curgă câteva picături de sânge într'un pahar de rachiu, pe care-l beau împreună. Frăția aceasta e socotită la unele seminții albaneze mai strânsă ca cea adevărată.

Viața familială încă se deosebește de-a celorlalte popoare civilizate, căci la Albanezi femeia e socotită ca un fel de roabă. Ea lucrează în casă și la câmp, fără să audă un cuvânt de îmbărbătare dela bărbatul său. Fetele se mărită de regulă la vârsta de 12 ani. Mirele e de 15—16 ani. El își cumpără mireasa, plătind 20 până'n 30 de coroane pentru ea. Mireasa nu aduce nici o zestre, nici chiar haine. Albanezii catolici de meazănoapte fură bucuros câte-o albaneză mohamedană, pe care o botează înainte de căsătorie. Se'nțelege, că furtul acesta are drept urmare sau omoruri sau o împăcare cu despăgubiri.

Cu toată domnia turcească, Albanezii din Albania de meazănoapte își au constituția lor. Ei sunt împărțiți după seminții, fiecare în frunte cu un voevod. Acesta se sfătuiește cu consiliul bătrânilor. Slujba de voevod și de consilier în sfatul bătrânilor se moștenește din tată în fiu. Afară de consiliul bătrânilor mai este în fiecare cerc un alt consiliu, ai cărui membri sunt căpeteniile neamurilor. Consilierii aceștia se numesc ghiobari. Puterea cea mai mare în cerc o are însă poporul, care ține adunări, în care hotărăsc mai ales în privința pedepselor pentru tot felul de călcări de lege. O altă parte dintre acești Albanezi dela meazănoapte, cari sunt catolici, au un fel de principe în fruntea lor, care stăpânește în înțelegere cu preoții și cu bătrânii semințiilor.

La Albanezii mohamedani nu e constituția aceasta, fiind ei deadreptul sub funcționarii turcești. Răscoala de acum au început-o Albanezii catolici.

Mohamedani, greco-orientali, catolici, oricum ar fi Albanezii, la toți găsim o mulțime de credințe deșerte, toate semnul lipsei de cultură. Liniștindu-se odată și acest popor, de altă parte guvernul turcesc dându-i școale naționale, făcând drumuri și căi ferate prin Albania, putem nădăjdui, că și acest popor, altminteri pe deplin sănătos la trup și la suflet, să între în rândul popoarelor civilizate.

(Sfârșit.)

Răspuns

dat în ziua de Paști unui prietin din America.

Măntrebi prietine dragă în scris, din lumea nouă,
Că ce mai e pe-acasă și cum ne merge nouă — ?...
Cu traiul cum o ducem, ce vești sunt pe la noi,
Că și pe-acea ninge, cum ninge pe la voi?

Mă rogi, să-ți scriu: nevasta, copiii ce mai fac,
Și că, bucate oare, mai au ceva în sac?
...Și-atâtea mărunțișuri întrebi, prietine dragă,
De-aș vrea să le scriu toate, aș scrie ziua'ntreagă.

...La urmă-ți dai arama și'ntrebi fără sfială,
E drept c'a ta soție cu altul te înșeală?
Și-i drept, că copilașii sunt goli ca vai de ei
Și c'a vândut vițalul și scroafa cu porcei?

E drept, ce spune lumea, că ei îi pare bine
Că ești așa departe și s'a scăpat de tine?
Și-atâtea vorbe rele înșiri, prietine dragă,
Să-ți dau răspuns la toate aș scrie ziua'ntreagă!

Fiind azi ziua'n care ne veselim cu toții
Că Cel împuns în coaste a'nvins puterea morții,...
Și de mai ai credință în Cel ce a'nviat,
Să știi prietine dragă ce-ți scriu i-adevărat:

Nevasta nu te'nșală, dar tu o'nșeli amar,
De nouă luni, acasă, tu n'ai trimis crețar...
Și biata ta nevastă, o Doamne! ce păcate,
Cu trei copii acasă și fără de bucate.

Și ai nerușinarea să'ntrebi că ce mai fac,
Că oare de-ale gurii mai au ceva în sac?
Tu știi, că în ce lipsă și stare i-ai lăsat,
Sau poate trăind bine, tu toate le-ai uitat!

Să fi uitat tu oare, ce-ai zis când ai plecat?
— „Mărie, vinde scroafa, când este de fătat,
Plătește darea toată și cumva de rămâne,
Mai cumpără bucate să nu stați fără pâine;

Că de-mi ajută sfântul și banul Dumnezeu
Și voi ajunge'n pace și n'oiu păți vre-un rău,
Voiu împlini eu toate.... Mărie.... fii cuminte!
— Și-a ta Mărie dragă, plângea — mai fii tu minte?

— „Iar camăta la bancă, de-o cer, să vinzi vițalul,
„Să n'aștepti până vine acasă juguțalul....
...„Auzi Mărie dragă!.... dar de-mi ajută sfântul
„Trimit eu bani pe-atuncia, să știi că mânc pământul“.

...Și n'ai trimis; cu toate că fie-ți umblă bine,
Erai poate'n saloane,*) gândiai numai la tine...
Din tin' s'a șters credința jurată la altar,
Nevasta nu te'nșală, dar tu o'nșeli amar.

Din câți copii de școală, și știi doar că sunt mulți,
La sfânta Inviere ai tăi erau desculți;
Iar cel mai mare, Pavel, avea pe el o zeche,
Cum nu purtăm pe-acea, și-aceea era veche...

Un ou roșiu în mână, aveau toți cei de școală
Numai ai tăi, sărmanii, erau cu mâna goală,
In tindă la o parte, sub chipul lui Hristos,
Stătea u ta soție cu ochii țântă'n jos,
Părea că i rușine, că și azi la'nviat
Mai are tot năframa cu car' s'a cununat.

Și-acum de incheiere, te rog prietin iubit,
Te rog să-ți vii în fire ca fiul rătăcit!
Mărie-i tot cea veche, car' fi-a fost iubită,
Dar credemă — sărmana — e tare năcăjită...

Că-s patru inși la masă și patru de'mbrăcat...
..... In ziua Invierii, când toți ne-am bucurat, —
La tin' acas' soția spunea între suspine
La trei copii de-un tată ce-i dus în țări străine!

Versificată de Petru O Orlăzanu.

* In America de Nord crăjmole se numesc saloane.

Fata leneșă.

Un boer avea o fată, da leneșă, leneșă fata ceia de nu cred să mai fi fost ochilor dat să vadă așa lene de fată. Ii era greu și de dansa, că ședea numai trântită și de lene ce era nici gura nu și-o deschidea. Ca să facă ceva treabă, aș, nici pomeneală! Cercase el chip și fel boerul, doar-doar a face-o cât de cât mai hărnicuță, dar degeaba. Ii sfântă pe semne vorba: Lenea-i cucoană mare. Dar dacă ar fi fost numai atâtea calea-valea, dar ce să vedeți? I-se dusesse vestea ca de popă tuns și nimenia nu voia să se înturlucheze cu așa odor... De unde boerul se ținea fudul de nici cu prăjina nu-i ajungeai la nas, acum cată să se pună bine cu toții, cu unii pe cari altă dată să făcea că nici nu-i cunoaște... doar și-a urni petroiul. Da și-ai găsit, că degeaba mai trage ursul nădejde de coadă este-o-vorbă-așa și bietul boer cu hărnicuța lui.

Intr'o zi cum ședea el cătrănit și măriat boerul la fereastră, vede un flăcău cu un car cu boi. Iar înaintea boilor de o prăjină era legat un smoc de iarbă. Mirându-se el de acest lucru chemă pe flăcău la dânsul!

„Măi băete, de ce-ai legat tu iarba ceia acolo?”

— „Apoi de cucoane, să nu vă fie cu supărare, apoi vezi că, ia au boii ăștia un beteșug“...

— „Ce beteșug?“ întrebă boerul.

— „Nu prea trag, îs cam leneși și mi-am pus în gând să-i mai hărnicesc.

— „Dapoi ai să-i poți tu măi?...”

— „Cum nu, eu am nădejde că am să-i pot. Că văd eu, cu bătaia nu fac nimic, da așa, cu postu merge treaba de minunc. Nu le dau mâncare niciodată îndeajuns și când plec la drum le pun iarba ceia

înainte, și ei întinzându-se să o ajungă, îmi duc carul ori cât de greu încărcat, fără să le dau un biciu măcar... O leacă de bătae de cap la început până s'or deprinde și pe urmă să dau ei la brazdă...

— „Știi una măi băete, îi zise boerul.

— Oiu ști dacă mi-i spune, cucoane răspunse băețanul.

— Am și eu o fată bre, și-i leneșă ca și boii tăi. Nu vrea să facă nici o treabă cât de mică... N'ai putea-o tu să o hărnicesti? Ce zici tu, se poate?

— „Se poate cucoane, cum nu, zise flăcăul.

— Dar ascultă un lucru, îi mai spuse boerul: Să nu cumva să te atingi de dansa, să o bați ori să-i zici cine știe ce vorbe, și dacă ai izbuti apoi atunci bine te voiu răsplăti. Ei ce zici, te prinzi așa?

— „Mă prind cucoane. Dar acuma ascultă și dela mine două vorbe: Să-mi dai fata acasă la mine!

— „Bine și-o dau zise boerul, dar să nu uiți ce și-am spus.

— „N'oiu uita“, îi spuse flăcăul și boerul îi dădu fata. Da fetișoara boerului în casa flăcăului, era mofturoasă nevoe mare. Părinții flăcăului nu știu cum să-i între în voe. Flăcăul însă parcă nici n'o vedea. O lășă, o zi, două, că de: sâta nouă în cui se pune și pe urmă se apucă să o hărnicască, după cum făgăduise boerului.

Intr'o bună zi, se înțelese cu mă-sa și cu tată-său ca nu cumva să-l încurce din cele ce-și puse în gând să-și facă. Așa, băețanul, se ducea ba încolo, ba îcoace, după treabă: Acasă nu venia decât la masă și atunci ziceau: Cine, o făcut treabă să vie să mânânce, cine nu, nu. Veni numai mama flăcăului și se ospătară numai amândoi, că tatăl flăcăului, în ziua aceia, parcă se înțelese cu fata să-i țină de urât. Nu

făcuse nimic, ci șezuse toată vremea gândindu-se ca găina în lemne. Fata când văzu că nici tatăl flăcăului nu se duse la masă, nu se duse nici ea, că cine știe era poate obiceiul.

Flăcăul și cu mama lui, mâncară, stăseră ce rămase, și parcă era un făcut, ni un lucru așa de ale mâncării, nu se găsiu prin casă. A doua zi tatăl flăcăului nu-și mai vedea capul de treabă. Ba și să taie, ba apă s'aducă și câte alte lucruri toate le făcea. Da fata ședea tot înțep și posomorâtă, i-se pusesse leșin la inimă de foame, noroc de mama flăcăului că i mai dădea pe sub ascuns câte ceva, făcând știrea flăcăului, numai ca să-și țină zilele.

Așa făcu flăcăul câțva timp. La masă mâncau acuma numai ei tustrei, că făcuse tatăl flăcăului acuma treabă nu glumă, de mama lui nici nu mai vorbesc, titirez alta. Și ce mai mâncări gustoase și bune care sătul să fi fost și tot își lăsau gura apă: Plăcinte și fripturi tăvălite prin apă și rumenite de-și făceau cu ochiul, iar fata când le vedea i-se scurgea ochii. Că ar mai fi mâncat și ea. Dar ea abia dădea înfrupta cu câte o bucățică, rece, de mâlignuță cu cepșoară și borșor cu burene, și acestea date pe sub ascuns de mama flăcăului! Fata tot aștepta să-i zică flăcăului să vină la masă, dar el parcă era în parte, că o ținea tot pe a lui, parcă nu o vedea pe dansa. Cine a făcut treabă să vie să mânânce, cine nu, nu. Rabdă o zi, rabdă două, dar iarăși este o Golătatea înconjoară, dar foamea da dreptul. Numai ce se pomenește între mama flăcăului, că o întrebă fata:

— „Da oare dacă oiu aduce și cu cofă de apă, îi treabă asta?“

— Ii treabă măiculiță, zise femeia, cepând că a răzbit-o flăcăul cu foamea. Fata aduce cu vai nevoe, cofa cu apă.

La masă când vine flăcăul din treaba lui, iar zise cum îi era obiceiul:

— „Hai veniți la masă care ați făcut treabă, care nu, nu.“

Acu veni și fata. Flăcăul cum o văzu se uită la ea și pricepu dela dânsa, că fata prinsese masa și se da la brazdă. Ca în ziua aceea, nu mai știa fata boerului să mai fi mâncat cu gust vre-o dată! Greu i-a fost fetei până a început, că apoi pe urmă s'a dat la brazdă. In fiecare zi, tot întrebând că dacă ceia îi treabă, că dacă ceialaltă iar

ii treabă, făcea câte ceva. In sfârșit se hărnicise, dase de gustu trebei. Așa cât o fi trecut nu știu că boerul, care era din alt sat mai depărtat veni să-și vadă fata ce-i mai face, cum o duce, dacă se mai hărnicise ori ba. Văzând-o însă că tot mai mișcă se bucură tare mult. Flăcăul nu era acasă. Fata, îngrijată ca nu cumva să nu pată și tată-său rușine, îi dădu un topor zicându-i:

Du-te tată și matale și tae vre-o două lemne, nu de alta, da așa-i obiceiul pe aici: Cine nu face treabă nu mânâncă!

Boerul însă cam pricepând cum stau

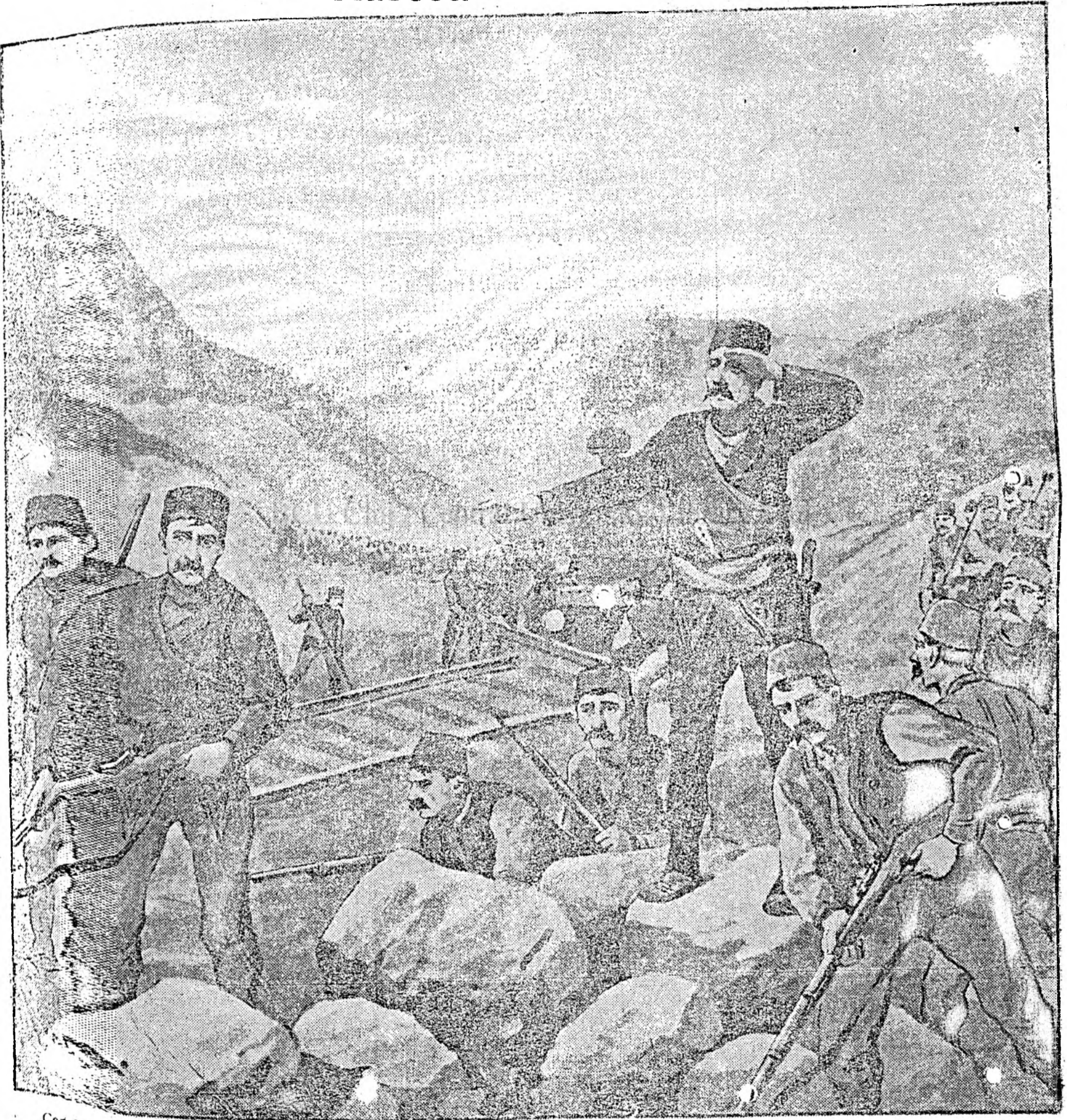
lucrurile se minună de deșteptăciunea flăcăului, și-i zise fetei:

— „Lasă fata mea, că dacă o fi și-o fi m'oiu duce și nemâncat!

Când venii flăcăul și fu gata masa zise: „Hai poftiți cu toții și cari ați făcut treabă și cari n'ați făcut!

Râse, boerul cu poftă când pricepu și-retenia flăcăului, și socoti în mintea lui că un ginere ca ăsta-i îi trebuie lui — și după asta n'a trecut mult și au făcut o nuntă ca aceea, iar cei doi însurăței trăesc și azi dacă n'or fi murit! — *Petru Gh. Savin.*

Răscoala din Albania.

Cetitorii noștri cunosc cauzele, cari au făcut pe o parte dintre Albanezi, mai ales pe cei catolici, cari sunt în număr mai mic, să se răscoală din nou contra guvernului turcesc.

Când dăm amănunte sau știri despre luptele de acolo, să nu se creadă, că e vorba de lupte ca în războiul dela 1866 (în Bohemia la Königgrätz) sau în războiul din 1877/78, când se luptau zeci și sute de mii de soldați. In Albania e vorba de

ciocniri mai mici între câte-un pluton (țug) sau o companie cel mult două de soldați turci și cete de Albanezi răsculați. In ciocnirile acestea înving une-ori Albanezii, când izbutesc să surprindă pe soldați trecând prin câte o strămoare din munții lor stâncoși, alte-ori înving soldații turci. Nu de mult au fost învinși Turcii, cari se zice că ar fi avut vre-o 700 de răniți. Vin însă și știri de-acelea, cari arată, că Albanezii au fost puși pe fugă, retrăgându-se

în cine știe ce găuri ale munților lor sau scăpând în Muntenegru.

Icoana de sus ne arată pe răsculații Albanezi, cari s'au pus să scoată dela locul lor șinile dela o cale ferată. Prin aceasta voiesc ca să oprească în loc un tren, ce trebuie să sosească preste câteva minute. Gândul lor e desigur, ca să jefuiască poșta trenului și pe oare cari călători, ce s'ar află în tren.

Sărbătoarea Invierii în Sibiu. Era în zorile unei zile frumoase de primăvară, când deodată în catedrala noastră din Sibiu, se pornesc clopotele cu sunetul lor măreț. Locuitorii Români ai acestui oraș, locuit în majoritate de Sași, sunt chemați și vestiți, că a înviat din morți Cel-ce a suferit pentru dreptate și adevăr. Și sunau atât de frumos și impunător clopotele românești în liniștea dimineții, într'un oraș cu colorit străin de legea românească....

La Inviere cât și la liturghie a servit Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Metropolitan Ioan Mețianu dimpreună cu domnii Nicolae Ivan, Mateiu Voileanu, Galacteon Șagău, Dr. Ioan Stroia, Dr. Vasile Bologa, Pavel Boldea, iar Dumitru Câmpean și Dr. Vasile Stan, ca diaconi. La sfârșitul liturghiei metropolitul Mețianu, a ținut o frumoasă predică, plină de sfaturi vrednice de urmat.

Sărbătorirea regelui Carol în Budapesta. La 7 Aprilie fiind aniversarea zilei nașterii regelui României, regimentul 6 de infanterie din Budapesta, al cărui proprietar e regele Carol, au avut o sărbătoare frumoasă.

Regele României a împlinit vârsta de 72 ani și e de 34 de ani proprietarul acestui regiment.

Căsătoriți. Dl Dr. Victor Deleu, avocat în Șimleul Silvaniei și d-șoara Olivia de Bardosy și-au sărbătorit luni, a doua zi de Paști, căsătoria religioasă în Sibiu. — Felicitările noastre!

Cum pier Români în America. Am adus din când în când știrea despre câte un Român călcat de tren, zdrobit de vre-o mașină în fabrică sau căzut în fierul topit. Acum găsim într'o foaie din America amănunte, cum mor sau se pier Români de-ai noștri prin statul Montana, unde trăiesc ca ciobani. Aceștia sunt mai ales de prin Poiana și de prin Rod (comitatul Sibiului). Se spune despre Ioan Toma (Zămuță) din Poiana, că astă-vară l-a lovit trăsnetul în timpul verii și l-au găsit mort după câteva zile. Pe Dumitru Nistor din Rod l-au căutat mulți fără să-l găsească, așa că nu se știe, de mai e viu sau a murit. Ioan Serbu (Grigorescu) a înebunit și a fost dus într'o casă de nebuni. De-atunci nu se mai știe nimic despre el. Constantin Șufană a murit fără suflet de Român lângă el. L-au îngropat slujbașii statului, dar mormântul lui nu se știe. Într'alt loc a murit un cioban, despre care se știa numai că-l chiamă Bucur. L-au găsit mort la târla oilor și l-au îngropat fără preot, căci pe-acolo nu ajunge preotul românesc.

† **Constanța Popp născ. Dancăș,** soția dlui medic-colonel în pensiu Dr. Popp din Sibiu, a răposat în 19 Aprilie n. c. în al 53-lea an al vieții și 33-lea al fetei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale adormitei în Domnul s'au așezat spre vecinica odihnă Sâmbătă în 22 Aprilie, în cimiterul orașului Sibiu. Un public ales și mult, între cari și mai multe rudeni din Rășinari, comuna natală a răposatei, a grăbit să-i dea decedatei ultima onoare, luând parte la înmormântare. Rugăciunile obicinuite au fost săvârșite de

P. C. Sa protosincelul Dr. Roșca, director seminarial, dimpreună cu protopopul Sibiului Dr. Stroia și diaconul Dr. Stan, profesor seminarial. Sincere condolențe în tristatei familii, iar răposatei fie-i țărâna ușoară și amintirea vecinică!

Școala și crâjma în Ungaria. În Ungaria au fost în anul 1908 16 mii 547 de școale (2336 de stat) și 66 mii 220 de licențe pentru crâjme. Tot la 1008 suflete se vine o școală și la 252 de suflete o crâjmă, sau mai lămurit 1000 de suflete au o singură școală și patru crâjme. De atunci lucrurile s'au schimbat și mai înspre rău, căci legea lui Apponyi, ucigașul culturii omenești, a mai închis o mulțime de școale și a mai deschis de bună samă o mulțime de crâjme, căci unde lipsește cultura, intră beția și stricarea sufletelor.

A treia universitate din Ungaria va fi înființată în Seghedin. Până acum erau universități în Budapesta și Cluj. Orașul Seghedin vrea să dea și el mai multe milioane de coroane pentru înființarea acestei universități. La facultatea de medicină va fi un departament deosebit, unde se va studia vindecarea cancerului (racului) boală grozavă, care n'are leac până acum.

Pentru noua biserică din Cluj au binevoit a mai trimite daruri, în timpul din urmă, acești binevoitori creștini: Pavel Lupaș, Sumurduc 10 cor., George Hui, Cluj 2 cor. 20 bani, Simion Marian și soția sa Maria 2 cor., Alexandru Filip, Cluj 1 cor., Vasile Ghiran, Cluj 7 cor., Ioan Godolan, proprietar, Giulatelec 10 cor., „Un credincios“ 5 cor., Dr. Alexandru Muntean, cand. de adv., Reghinul săsesc, 50 cor., „Bihoreana“ institut de credit, Oradea mare, 500 cor. Total 587 cor. 20 b.

Primească toți binefăcătorii creștini expresiunea sincerilor mulțumite din partea noastră și Dumnezeu să le răsplătească cu darurile sale cerești. Cluj, la 10 Aprilie n. 1911. Pentru curatoratul bisericesc: Dr. Elie Dăianu, paroh și protopop.

Țărani din Bulgaria la regele României. În Petersburg (Rusia) va fi o serbare în amintirea țarului rusesc Alexandru al III-lea. Acesta încă a luat parte la războiul din 1877—78 contra Turciei și și-a avut și el reședința în Poradim, un sat lângă Plevna, unde stătea și regele României, care era comandantul oștirilor române și ruse. Țăranii din Poradim au hotărât să trimită o deputațiune să depună o cunună pe mormântul fostului țar rusesc, iar la rentoarcere să se oprească în București, ca să arete și față de regele Carol, marele căpitan din acel războiu, recunoștința Bulgarilor pentru cei-ce i-au scăpat de jugul turcesc.

Primejdia electricității. Cetitorii noștri au văzut prin multe orașe tot felul de sârme (droturi) atârinate preste case ori dealungul stradelor. Sunt sârmele pentru conducerea electricității și pentru telefon. Atingându-se cineva de ele, își poate pierde viața. În Kiel (Germania) un vifor puternic a culcat patru stâlpi, de cari erau atârinate astfel de sârme. Un tinăr, atingându-se de ele, a murit numai decât, trăsnet. Un muncitor a dat să le ridice, ca să poată trece cu femeia pe sub ele. A murit numai decât. Nevastă-sa l-a apucat de mână, ca să-l ferească. Și ea a fost trăsnetă.

Nr. 16
Advocatul străin de neam. Un bătrân de pe Câmpie venise la Cluj, unde avea un proces pentru un loc. Advocatul lui era un Ungur, cu numele Gabanyi. Acesta îi purtă procesul cu atâta omenie, de-l amânase de trei-ori, așa că bietul om se săturase să mai bată drumurile. Venind a treia-oară la Cluj, îl rugă pe avocatul cinstit, să nu-i mai amâne procesul, ca să se vadă odată hotărât în fața lui. Advocatul, acolo în fața judecătorului se răsti la el răgnind:

— Tacă-ți fleanca, dobitocele!
— Cum vrea dl Gabanyi, răspunse bătrânul.

— Ce? Cutezi să-mi zici pe nume! Și feara de avocat începă să-l pămănească preste obraz, preste cap, de-l ameți pe bietul om. Alți oameni, cari se aflau acolo, săriră să-l scape și avocatul oșterse, ca să nu-l pieptene. Oamenii acia buni l-au dus pe cel bătut la un medic, care i-a făcut un visum repertum, ca să-l poată da pe avocat în judecată.

Iată, ce pătește omul, care își încredințază năcazurile unui astfel de avocat, care așteaptă să-i zici „Măria Ta“, cum zic numai robii câtră stăpânii lor, și care își uită, că el fiind plătit de cel-ce îi încredințează un proces, este el în slujba cu plată a acestuia.

Foc mare în Zenta (lângă Tisa). Un foc mare a nimicit primăria și o biserică din Zenta. Un pompier abia a putut fi scăpat viu din flăcări. Nevastă-sa, văzându-l în mijlocul flăcărilor, a înebunit de spaimă.

Un tâlhar vagabund. Poliția din Giurgiu (oraș lângă Dunăre în România) a prins pe Șerban Obârșie, numit și Manea Obârșie, Braileanu, Manea Ionescu ș. a., de origine din Rășinari, dar dus de copil în România. El a săvârșit numeroase furturi, ba în județul Constanța a omorât și doi Tătari. Fugând din țară, a colindat prin Italia, Germania și Olanda. În țară a mai fost arestat, dar a reușit să scape. Acum își va face mai întâiu închisoarea de 5 ani, la care a fost condamnat pentru omorirea celor doi Tătari. Apoi vor urma alte pedepse pentru furturi recunoscute unele și de el.

S'a jertfit pentru deaproapele. Sunt unele boale de piele și de sânge, cari se pot vindeca numai lipind pielea dela alt om pe locul bolnav sau băgându-i în vine sângele sănătos al altui om sănătos. Așa povestesc gazetele străine, că în orașul Valența zăcea un muncitor, care era tatăl a cinci copii. El avea o boală de piele și nu putea fi scăpat de moarte fără dacă alt om și-ar fi dat o parte din pielea sa sănătoasă. S'a găsit omul acesta, căci chiar preotul a lăsat să-i taie de pe braț o fâșie de piele, lungă de 16 cm. și lată de 4 cm., care s'a lipit preste rana muncitorului. Acesta a scăpat astfel de moarte.

O hoție. În Pernești (comitatul Arad) trei ticăloși au călcat în toiul nopții casa lui Gheorghe Avramescu, care era dus în armată, și după ce au legat cu funii pe nevastă-sa, au furat 600 cor. și mai multe lucruri de preț, cu cari au fugit. Biata femeie a stat astfel legată timp de 36 ore, până ce vecinii, îngrijați, că n'o mai văd pe afară, au pătruns în casă, tăindu-i legăturile. Cei trei bandiți au fost descoperiți și arestați.

Încăerare între avocați. Doi avocați maghiari (sau Jidani) aveau un proces la judecătoria din Zombor. În decursul pertractării începură să se înjure și din înjurături ajunseră la bătaie în fața judecătorului.

Un ucigaș achitat (iertat). Curtea de jurați din Timișoara a achitat pe Petru Petrescu din Babșa (comitatul Timiș), care, pentru a-și apăra pe tatăl său atăcat, a ucis cu o lovitură de cuțit pe Ungurul Dereny. Jurații s'au convins, că Românul se află în apărare legiuită, pentru că el, când sărise în ajutorul tatălui său, fusese lovit în cap cu o sticlă.

Petrecere în Bistrița. Corpul suboficierilor regimentului ces. și reg. Nr. 63 din Bistrița invită la *serata teatrală-muzicală*, împreună cu dans, ce se ține Sâmbătă în 29 Aprilie n. a. c., la 8 ore seara, în sala dela „Gewerbeverein“. Din partea Românilor se va reprezenta pieza „Soldatul în concediu“, iar în pauză suboficierii români vor juca Călușerul, Bătuta și Brăul. Damele sunt rugate a se prezenta în toalete simple, iar întru cât se poate în port național.

Foc mare din cauza unui copil. Femeia țaranului Gheorghe Constantinescu din Boboc (județul Buzău, România) lăsa-se un hârb cu cărbuni aprinși pe prispa casei. Băiatul lor, în vârstă de trei ani, luă hârbul și începu să umble prin curte cu el. Cum eră vânt, niște scânteii au sărit la o clăie de paie, care în puține minute a fost în flăcări. Vântul a dus focul mai departe și până să sosească pompierii din orașul învecinat (Buzău) au ars întreg avutul la unsprezece țărani: case, nutreț, bucate, ba la doi inși le-au ars și câteva sute de lei în bancnote (hârtii), pe cari nu le-au mai putut scoate din casă.

Schimba ea uniformei militare în armata franceză. Cetitorii noștri știu din foaie, că în armata noastră s'a schimbat sau e pe cale de-a se schimba uniforma militară, care are să fie de culoare cenușie și fără multe podoabe, cari bat la ochi. Asta, pentru că în războiu soldații să nu fie cunoscuți de departe. Acum aflăm, că și în Franța se vor schimba uniforma după felul celei austriace. Soldații francezi aveau până acum pantaloni (nădragi) largi, roșii. Acum vor fi îmbrăcați în haine cenușii. Ofițerii vor fi îmbrăcați ca și soldații, numai că ce vor avea și niște semne deosebite. Săbiile ofițerilor vor fi scurte și băgate în teci de barșon (catifea) cenușie, ca să nu strălucească.

Pedepse nouă. Văzând lumea, că tot mai mare se face numărul oamenilor, cari săvârșesc tot felul de crime, unele scârboase, altele îngrozitoare, fără să le pese de închisoare, a început să se gândească la alte pedepse. În Danemarca (un regat mic, care se află dela Germania spre meazănoapte) au introdus bătaia pentru ceice atacă copii, femei, bătrâni. În Londra (capitala Angliei) se înmulțiseră tâlharii așa de tare, încât seara omul de omenie nu mai putea ieși pe stradă prin unele părți ale orașului. Acum s'au împușinat, pentru că îndatăce prindea pe unul, îl ducea la poliție, îl spânzură de mâni și-i da o bătaie, de-l făcea măr. Cel bătut nu mai cutează să tâlhărească. În Germania încă se gândesc la pedepse nouă. Oamenii își zic, că fearăle, cari chinuie pe deaproapele lor,

pot fi pedepsite iară numai prin chinuri. În loc de bătaie să propun alte două feluri de pedepse. Una e legarea de stâlp, ca în armată. Celce stă spânzurat de stâlp 24 de ore, într'o cămară întunecoasă, dându-i numai o bucată de pâne și puțină apă, suferă chinuri așa de grozave, încât cu greu se mai apucă de crime. O altă pedepsă chinuitoare e electrizarea. Un criminal să fie condamnat numai la 8 zile închisoare, dar în fiecare zi să fie pus cinci minute la o mașină electrică. Curentul electric produce niște dureri așa de mari, încât vecinic se va feri să mai facă ceva, ce l-ar aduce iară la închisoarea cu mașina electrică (mașină de inducțiune).

Mulțămită. Loja „Andrieu Șaguna“ a Bunilor Templieri români din Sibiu (societate care luptă pentru înlăturarea beuturilor spirtoase), aduce și pe calea aceasta cele mai vii mulțumiri institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu pentru ajutorul de 100 coroane, votat din cvota de binefacere pe 1910 acestei Loji, spre a-și putea mai ușor împlini chemarea între poporul nostru pentru combaterea înfricoșatei plăgi a alcoolului. *Dr. Dionisie Moldovan*, prezident.

Viiierii din Franța de apus sunt de mai mult timp răsculați. Acolo este un ținut, numit Champagne (se cetește Șampani), unde se face vestitul vin scump, dulce și spumos, numit cu acelaș nume. Câțiva ani au avut recolte slabe. Ministerul francez a mai hotărât, că numele acestui vin să-l poarte numai cel fabricat din mustul stors dintr'o anumită parte a aceluși ținut. Lucrul acesta a plăcut la unii, cari aveau adevărat drept să vândă vinul sub numele Champagne, dar a supărat pe cei din apropierea lor. Țăranii și orașenii aceștia s'au răsculat și au năvălit în ținutul cu fabricile de Champagne. Aici au dat foc satelor, au dărâmat și aprins fabricile, au spart milioane de sticle cu vin de cel scump, preste tot, au făcut niște barbarii, de nici Huni să fi fost, nu le puteau face mai grozav. La răscoalele acestea au luat parte și femeile. A eșit armata, care a împușcat pe mulți. Răsculații încă au rănit pe mulți, ba se spune, că într'o fabrică au ars trei femei.

Târgul de primăvară al Sibiului se ține după cum urmează: Târgul de oi în 26, 27 și 28 Aprilie. Târgul de vite cornute în 29 și 30 Aprilie. Târgul de cai în 1 și 2 Maiu. Târgul de marfă în 3, 4 și 5 Maiu. Meseriașul și comerciantul, care voiește a vinde marfă în târgul de marfă, e dator a aduce cu sine atestatul de meserie (ordinațiunea ministerului de comerț, sub Nrul 38595, VIII. d. a. 1901).

Băile dela Ocna-Sibiului se deschid, ca de obicei la 1 Maiu st. n. și se pot folosi în fiecare zi dela 6—12 ore înainte de ameazi și dela 2—6 ore după ameazi, atât cele calde cât și cele răci.

Cine știe ceva? Din Joia Floriilor mi-a fugit de-acasă un bivol de 7 ani, cu coarne mari și gras, l-am căutat în toate părțile, am telefonat și până acum nu l-am aflat. Cel-ce l'ar afla binevoiască a scrie subscrisului Moisin Precup, econom în Boian, u. p. Felsőbajom comitatul Kis-Küküllő.

ECONOMIE

Unele boale la puii de găină.

Nu rare ori se întâmplă, ca puii de găină să moară chiar la câteva ore după ce au eșit din găoace, fiind prea mici, plăpânzi și mai ales când sunt lăsați afară în frig și ploaie.

Dacă puiul născut este slab, pipernicit, trist, șade d'o parte singur, e frigid, cu fulgii sbârliți, este bine de a-l duce la un loc călduros, unde se poate usca bine și după câțva timp de liniște și de repauz se întărește și devine mai vioiu. Timp de 24—36 ore după eșirea din ou nu trebuie să mânânce, căci în timpul cât stă în ou el se nutrește cu gălbenușul din ou, așa că poate avea mașele încărcate.

Unii pui se nasc slabi și din această cauză nu se pot ținea drept în picioare, așa că puiul umblă ca o rață.

În acest timp se recomandă a se pune paie sau nisip în locul, unde cresc puii, și de a lega cu un fir de lână mai gros picioarele, astfel, că un capăt leagă un picior și celalalt capăt alt picior, așa că apropiem picioarele unul de altul lăsând se înțelege distanța convenită între picioare, ca să poată umbla.

Făcând astfel, după două trei zile puiul se ține drept în picioare și poate umbla. Se mai recomandă ca la acești pui să se dea după terminul arătat mai sus, fărmituri de pâne muiate în vin, care se poate da și cu sîla pe gât.

Sunt pui, cari au oasele slabe și pentru ca să se întărească li-se dă ouă tari, tocate cu coaje cu tot foarte mărunț, coaja pisată și acestea amestecate cu miez de pâne. Atât gălbenușul cât și coaja de ou conțin materii, cari ajută la întărirea oaselor.

Unii pui după 12—15 zile nu pot sta pe picioare, cari sunt umflate la încheieturi, au dureri, puiul șeade jos, cu capul plecat, este trist și la cea mai mică mișcare își arată durerea prin țipăt și schiopături. Această boală se poate observa la mai mulți pui d'odată și provine că li-se dau grăunțe sau făină de grâu prea multă sau dacă puii mânâncă carne sau insecte vătămătoare și care pot produce acest reumatism. În asemenea cazuri se dă pulbere de oase în mâncare, iar în apa de băut se pune 5 gr. de sare acră.

În caz de diaree (cufureală), se formează la târziță un fel de dop din cauza găinațului și a fulgilor, care împiedică și astupă ieșirea afară. Această boală se poate lua și la ceilalți pui, pentru care motiv este bine să se despartă puii bolnavi de cei sănătoși. În caz de asemenea boală se va scoate cu băgare de seamă acel dop și se va turna în acel loc o picătură de untdelemn, care va împedeca formarea de alte dăpuri. Mâncarea care li-se dă, trebuie să muiată foarte puțin. Pe gură li-se vor da ouă de furnică, iar ca apă de băut se va da zeamă de orz fiert.

O altă cauză care poate produce slăbirea puilor se datorește și păduchilor, care prin mâncărimea care o produc, irită puii și îi slăbește. Pentru a curăți puii de păduchi, ungem ici și colo, unde sunt aceste insecte, cu o pană muiată în gaz, sau cu prafuri de pureci.

Prăpădiți gândacii de Mai (cărăbușii)

În cei din urmă trei ani, larvele gândacului de Maiu au făcut mari pagube în câmp și în grădini. Anul acesta, dacă nu se va întâmpla ceva deosebit, vom avea o primăvară bogată în gândacii, deci anii următori bogăți în larve. Fără a mai aștepta indemn sau chiar pedeapsa autorităților, fiecare om e dator să se îngrijească cât mai bine de stărpirea acestor dușmani ai frunzelor și rădăcinilor pomilor și legumelor noastre. Acum în primăvară, când cu săpatul sau aratul pământului, trebuie adunate toate larvele (vermii) cărăbușului și date la găini, cari le mănâncă bucuroși. Indatăce se arată cărăbușii, trebuie adunați. Adunatul se face mai bine dimineața, când sunt amorțiți, așa că la cea mai ușoară scuturătură cad din pomi. Când sunt pomii prea înalți, scuturăm crengile cu niște furci sau cârlige. Scuturatul să se facă smâncind cu putere și dintr'odată. Legănând numai pomul, ei se prind prea tare cu ghiarăle de crengi și frunze, așa că nu mai cad jos.

Gândacii se opresc mai bucuroși pe pomi, cari stau singuri, sau pe cei dela margini.

Omorirea lor se face sau călcându-i sau și mai bine opăriindu-i cu apă clocotindă. Cei omoriți îi astupăm într'o groapă. Morți dau și un gunoiu bun pentru grădină, dacă îi amestecăm cu pământ sau cu var.

Omorând o femeiușcă, am omorât și 60—70 de larve, cari nu mai rod 3—4 ani rădăcinile plantelor. Un chilogram conține preste o mie de gândacii.

Gândacii trebuie culeși de toți oamenii din sat, altminteri 3—4 numai lucrează înzadar.

Sfaturi pentru sănătate.

Ce trebuie să facă o femeie însărcinată? Pentru-ca ciasul facerii să fie așteptat fără nici o grijă, atât pentru viața copilului, cât și pentru sănătatea mamei, trebuie ca femeia însărcinată să urmeze câteva sfaturi ușor de îndeplinit.

1. Să nu se ostenească prea mult, să nu ridice lucruri grele și să nu-și facă inima rea pentru ori-și-ce.

2. Să fie îmbrăcată cu haine, cari stau ușor pe trup și să nu fie de loc strânsă. Acelea, cari au avut mai mulți copii, pot să-și țină pânțele ridicate cu un fel de cingătoare ori chiar cu un brâu.

3. Să nu-și îngreuneze stomacul la mâncare. Mai bine să mănânce mai puțin, dar mai de multeori pe zi. Să nu uite, că se hrănește pentru ea și pentru copilul din pânțele.

4. Să facă băi (scaldă) calde pentru curățenie, tot la 2—3 săptămâni. Băile să fie scurte, cam de un pătrar de oră. În luna din urmă a sarcinii să se scalde odată pe săptămână.

5. Cele mai curate rufe trebuie pregătite pentru facere și pentru copilul așteptat. Când se apropie ciasul nașterii, să fie apă feartă din belșug și săpun la îndemână pentru moașe, ca să se spele pe mâni și să spele lehuza. Apa trebuie să se fi fert de mai înainte, pentru-ca să se nimicească ori-ce sămânță de boală sau necurătenie, ce ar fi fost în ea.

6. Încă de prin luna a șasa să cheme moașa, poate că descopere vr'un neajuns, care poate fi prevenit.

Rugăciunea calului.

Prefectul poliției orașului New-York a lipit în toate grajdurile din orașul New-York o hârtie, pe care e tipărită următoarea rugăciune a calului:

Cătră tine îmi îndreptez rugăciunea mea, stăpâne. Hrănește-mă și potolește-mi setea. După munca și osteneala zilei, dă-mi adăpost într'un grajd curat. Vorbește-mi, căci vocea ta mi-e mai plăcută decât biciul, mângăie-mă și mă învață să lucrez de bunăvoie. Nu mă bate cu biciul la suș și nu trage tare de hățuri la coborâș. Dacă nu te înțeleg îndată, nu te grăbi să folosești biciul, ci vezi mai întâiu, dacă nu-s încurcate șleurile ori dacă nu mă supără potcoava. Dacă nu-mi place nutrețul, caută-mă la dinți. Nu-mi tăia coada, căci e singura mea apărare contra muștelor, cari mă supără și mă chinuiesc. Scumpul meu stăpân, când vârsta mă va face neputincios de a-ți mai sluji, nu mă osândi la moarte prin foame, ci ucide-mă tu însuși, ca să nu sufer de geaba. În sfârșit iartă-mă, că vin la tine cu această rugăciune umilită în numele Aceluia, care și el s'a născut într'un staul.

Bioscopul Apollo, ce se află pe Piața Hermann, se bucură de tot mai mulți vizitatori. De altcum vederile, ce se arată zilnic, sunt foarte interesante și variate. Tot a doua zi se schimbă programul din nou, astfel că mereu se poartă grije pentru variație. În decursul reprezentațiilor cântă muzica militară. În Dumineci și sărbători reprezentațiile se încep la 2 jumătate, 4, 6 și 8 ore, iar preste săptămână la 6 și 8 ore seara.

Cărți și reviste.

A apărut „*Revista politică și literară*” Nr. 7 cu următorul sumar:

Aurel C. Popovici: Libertatea învățământului; — George Coșbuc: În Paradis, Cânt XIX, din Dante; — E. Lovinescu: Critica și istoria literară; — P. Pădure: Cânteece (poezii după Heine și Goethe); — P. Papazissu: Poezie; — Ionel: În atelier (nuvelă); — M. Str. Janu: Cântarea României; — Teodor Raica: „Sermo rusticus” (filologie); — Dr. V. Nițescu: Glose (Banul e stricacios, Răsplăt, Nu-mi dau fata după muncitor); — I. Adam: Glume țărănești (nuvelă); Al. Căra: Cronica literară (București, cari se duc, de Henri Stahl); **: Note politice; — Reducțional.

Revista politică și literară apare la Blaj (Balázsfalva) sub conducerea d-lui Aurel Ciato și cu colaborarea celor mai distinși scriitori.

Costul abonamentului pe un an: 12 cor. Pentru învățători și preoți dela sat: 8 cor. În România și străinătate: 15 cor.

Următoarele cărțile ale *Societății „Steaua”*, au apărut, în editura Librăriei C. Stea. București à 20 bani exemplarul:

- Nr. 20 *Altim Ivircanul, Mitropolitul Ungro-Vlachiei* de N. Dobrescu.
 „ 21 *Cânteece vornicești și ostășești* de 3 învățători.
 „ 22 *Amintiri și Schife* de Em. Gârleanu.
 „ 23 *Povestirile lui Moș Iftimie Hărăbor* de N. Rădulescu Niger.
 „ 24 *Din Legendele Neamului Hohenzollern* de St. O. Iosif.
 „ 25 *Flori și povești* de J. Dragoslav.

În „*Biblioteca pentru toți*” a apărut un volum de *Nuvele alese* de F. Dostoewski, cuprinzând una din cele mai frumoase bucati ale marelui scriitor rus: Gazda, Nunta, și un roman în nouă scrisori. Traducerea acestor nuvele e făcută de d. B. Marian. Prețul 30 bani de vânzare la toate librăriile din țară sau la Librăria Editoare Leon Alcalay — București.

Poșta Redacției.

Danila Gabor, America. Am o plăcere cele scrise de D-Ta. Cât pentru dela postă, aceea nu am aflat-o în scris. Poate, că ai uitat a o pune la pecețuirea tolei. Bani însă, trebuie să sosească și ca să știm, cine ne scrie.

Mergh. Vă rugăm a ne comunica ca să știm, cine ne scrie.

Turda. D-Voastră a-ți tipărit de moarte în o tipografie străină, de aceea publică.

Săcădate. Mulțumita publică va fi în unul din numerii viitori.

Dionisie Comșa America. Bani petrecut pe drum cu scrisoarea noastră. A ești plătit până la finea anului. Cele trimis, sau trimis, deși pentru ele au sosit bani, adevă cu totul C. 1127.

Aron Vintila, America. Noi nu în cărți, că se fi sosit bani dela D-Ta. Be mează prin cine i-ai trimis. E grozav de că de multe-ori nu e scris nimic pe coupon. postă, anume că *dela cine și pentru ce* mit banii? Deocamdată nu oprim trimitea, dar regulează afacerea de grabă.

I. N. C. in G. In vre-un număr putut publica mai curând. De altcum e cee-ce se face.

N. P. in Agărb. Poeziile se publică după rând. Afară de aceea numai cele mai dintre ele se pot publica.

S. A. în Vărd. Acelaș răspuns și d-nitale.

Ioan Muntean, paroch în B. De cu acest număr Vă trimitem și numărul De altcum un cetit cu plăcere cele scrise. mărul primit deja dați-l la alcinova.

Loc deschis.

Unde se pot procura cele mai de reverenți și ornate bisericesti? La „*Croitoria Căsală*” I. Petrașcu, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3. Telefon Nr. 172. — Serviciu prompt și complet. Prețuri moderate.

Nenumărați medici din țară și străinătate își nutresc proprii lor copii cu făină Nestlé, nutriment recunoscut ca cel mai de aproape jumătate veac, care conține curat și gras din munții Alpi. Spre a da ziune ori-și-cui de n se convinge de exelent preparatului, reprezentantul Casei Nestlé: V. Biberstr. 11, trimite la cerere absolut gratuit torilor acestui ziur doze de încercare și medicale foarte interesante despre îngrijirea piilor. Cutii originale, cari ajung unui copil vre-o 25 prânzuri, se găsesc în toate farmaci și drogueriile cu prețul de K 1-80.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e însemnată după calendarul rural)

- 19 Aprilie: Covasna, Ileanda.
 20 Aprilie: Cernatu, Ciozven, Cinoș, Martin, Idvor, Sibiu.
 21 Aprilie: Beiuș, Cacova, Ludop, Lugoj, Rodna vechi, Cristurul săcuiesc.
 22 Aprilie: Capolnaș, Cubin, Geog de jos, Jibău, Lugoș, Moldova nouă, Arad Voila
 23 Aprilie: Borșea, Dobra, Gârleș, Lipova, Pauliș, Sălașul de sus, Zernești.
 24 Aprilie: Oața, Keșekemet, Reșca Șimand.
 25 Aprilie: Aiud, Chezdi-Oșorheia, Dăbâ, Farkașlaca, Singorgiul-săseșc.
 26 Aprilie: Bircșiș, Pecica-maghiară (com. Arad).
 27 Aprilie: Sărcaia.
 28 Aprilie: Bogșă-montană.
 29 Aprilie: Bercaș, Reginal, Tășnad.
 30 Aprilie: Corond, Deva, Soborș, 1 Maiu: Goroslăul de pe pușul-ung.
 2 Maiu: Petroșeni.
 În aceste zile se țin în comunei mai sus târgul de mărfuri, pe când târgul de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
 Editura și tiparul „Tipografia Poporului”

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ
 de vânzare la:
 PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Nr. 785/1911

140 1-2

Publicațiune.

Comuna politică Boița vinde pe calea licitațiunii publice ce se va ține la această primărie în 14 Maiu st. n. 1911 la oarele 3 p. m. o cantitate de 940 m³ lemne de brad tăiate în tăetura Floare Riu-Vadului. Condițiunile mai de-aproape se pot privi la această primărie.

Boița, în 18 Aprilie 1911.

Primăria comunală.

O domnișoară sau un domn tinăr

se caută pentru corespondență română în un birou mare dintr'un oraș în Croația. Se recere și perfect românește și nemțește. Locuință gratis, iar victul în casa directorului. Detaliuri mai deaproape se dau la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns a se alătura o marcă postală.

Pentru traducerea

unui catalog din nemțește în românește se caută o persoană potrivită.

Se află de vânzare

Vinuri

dintre sortele cele mai fine din viile d-lui Kis Bálint, dela Cetea. — Se pot căpăta și în cantități mari. Doritorii cumpărători să se adreseze la 99 5-5

Nicolae Soră Băroiu
 în Săliște (Szelistye, Szeben m.)

Mare succes

au inserate în „Foia Poporului”, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
 „FOII POPORULUI”.

De vânzare.

Un pământ comasat de 30 jugăre stâni pe hotarul Sibiului aproape de oraș și de drumul comitatens la „Gropile popilor” (Pfaffengraben) se vinde din mână liberă.

Informațiuni mai deaproape dă administrația „Foi Poporului.” 129 2-2
 (La informațiuni în scris e de a se aclude o marcă de 10 fileri pentru porto postal.)

O casă

civilă, parte suprafață, parte etagiu, constătoare din 6 odăi, 2 culine și 1 odaie manzart, în centrul orașului, este din mână liberă de vânzare. Informațiuni mai deaproape se dau în cancelaria Dr. Boncz, Sibiu, strada Cisnădiei 34.

117 3-

Piese de teatru

de Emanuil Suciu

potrivite pentru a fi reprezentate la sate:

- „Nunta Țiganului” comedie originală într'un act, scrisă în versuri, prețul 60 fil.
 „Au plecat la târg” dialog comic 30 fil.
 „Țiganul în căruța” dialog comic scris în versuri ediția a III-a 20 fil.
 „Țiganul cătana” comedie originală într'un act, scrisă în versuri ediția a III-a prețul 30 fil.

Să pot procura dela „TIPOGRAFIA POPORULUI” din Sibiu precum și dela autor în Magareiu u. p. Burkös (N.-Kukullö vm.) trimiteți prețul înainte, plus 5 fil. pentru poștă după un exemplar.

Căsătorie.

Un tinăr cult, inteligent, în etate la 30 ani, din familie bună, bine situat, care trăiește într'un orașel din provincă, dispune de o avere nemșoacătoare de vr'o 120 mii de coroane, caută pe această cale, în lipsa de cunoștințe mai deaproape, o domnișoară de asemenea din familie bună și bine crescută, în etate de 18-24 ani. Respectiva încă să aibă o sumă potrivită.

Scrisorile sunt a se adresa la Administrația „Foi Poporului”, de unde se vor preda respectivului. E de dorit a se trimite și fotografia. Discrețiune chestie de onoare. 98 3-3

Locuri de pășunat

pentru vite de îngrășat (boi) cum și pentru alte vite cornute (vacii) sunt încă de arândat pe teritoriul comunității evanghelice bisericesti din Roșia-săsească. 134 2-2

Informații mai deaproape se dau la Joh. Martini Roșia-săsească Nr. 79.

ATENȚIUNE!

50.000 părechi de ghetă.
 4 păr. de ghetă numai cu Cor. 8 50.

Din pricina încetării plăților la multe fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o multime mare de ghetă, mult sub prețul de fabricare. As fel vând ori și cui 2 părechi de ghetă cu șinor pentru bărbați și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșăți, cu talpă bătută cu caie, foarte elegante, fasonul cel mai nou, mărimea după Nr. Toate 4 părechile costă numai Cor. 8 50. 293 1-1

Expedare cu rambursă dela

Exportul de ghetă a lui S. Urbach,
 Oracovia (Austria) Nr. 444.
 Schimbul e admis sau banii retour.

Lemne de foc ușoare.

Scânduri (margini) de 1 metru de lungi cum și trunchi, cu vagonul sau în detal; apoi l. lemne de fag pentru foc, neplutite, tăietă și netăietă, recomandă

Eduard Zimmermann

Sibiu, strada Trenului (Bahngasse) Nr. 14.

Scoabe și alte unelte

pentru zidiri 74 4-4

fabricat bun, se află în depozit în cantitate mare și ieftine la

ANDREAS RIEGER în Sibiu.

Listă de prețuri se trimite la cerere gratis și franco

In Sibiu

se caută o casă pentru cumpărare

care să fie așezată la un loc potrivit pentru deschiderea unei prăvălii; eventual să ia și numai cu chirie. Cine voiește a vinde binevoiască a se adresa la Vasile Tarcea în Rusiori (Roszeaf), comitatul Sibiului. 61 5-2

Picurii de stomach

de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
 ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell”, sunt cel mai bun leac, valorat de 30 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmaci cu prețul de 90 fileri și Cor. 1-60. 6 sticle cu Cor. 5 40, 8 sticle duble cu Cor. 4 80, expedeză franco producătorul C. Brády, farmacia „Regele Ungariei” Viena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrierea, ca pe chipul din clișeu de aci. 28 12-25
 In Sibiu se află de vânzare în apotecele: A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

La „Croitoria Universală”

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai nouă stoffe engleze și indigene pentru sezonul de primăvară și vară — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui ori-ce comande în branșa croitoriei după modelele cele mai nouă.

==== Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. ====

Sprijiniți industria română!

292 14-

Fără nici un câștig

adeacă pe lângă prețuri ce a costat numai material și lucrul, se vând, din cauză de moarte: Mobile moderne și solide pentru odăi de dormit, odăi de prânzit și pentru salon.

Văduva ARNOLD BAUMANN
 depozit de mobile în Alba-Iulia

115 4-4

Casă de vânzare sau arădat. 120 4-4

O casă foarte tare, lucrată din material bun și coperită cu eternit, constând din două prăvălii, trei odăi de locuit, o culină, fușor de sticlă, pivniță, cuptor, curte etc., se află de vânzare din mână liberă. Casa e potrivită pentru ori-ce fel de neguțatorie, ca prăvălie, hotel, magazie etc. Cu astfel de afaceri în comuna noastră se poate realiza un venit frumos, fiindcă aici sunt băile cele multe de cărbuni de piatră. Doritorii să se adreseze la proprietarul **Ioan Albescu I. Iosif** în *Vulcan* (Vulkan, Hunyadmegey).

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

De vânzare.

În *Sibiu, Poarta Turnului Nr. 117*, se află de vânzare o casă, zidită o parte din nou, iar o parte veche, situată către stradă. De ea se țin șopuri, fântână, pivniță etc. Afară de casă mai este de vânzare și un loc pentru zidit. Vânzarea se face din mână liberă. A se adresa la proprietar acolo. 91 3-3

TELEGRAMĂ! Ne mai pomenit! facem cadouri de 1500 cor. în premii și în număr!

Pentru deslegătoria acestui chip am spus suma de sus amintită: Fiecare, care va afla vânzătorul și ni l va desemna, primește un oro eglu de donni o i dame în valoare de 20 cor, ori la dorință 15 cor. în număr în cinste. Condițiunea, e ca fiecare deslegător o silit să facă o comandă pe o catină (lanț) es: lentă imitație de aur „Fortuna“ și a ze trimite totdeauna în mărci postale ro. 175 valoarea acesteia! După intrarea deslegător urmează distribuirea premiilor Toate expedițiile sunt a se adresa la: Patria-Zentrale A. Seifert, Wien, VII, Neuburgasse 89. 138 1-3

Unde e vânzătorul?

Numele..... Comuna..... Strada.....

Important pentru cumpărători și proprietari de motoare!

MOTOARE DE BENZIN

stabile, precum și iocomobile pentru îmblătit, și pentru agricultură, construcție proprie probată, sunt de vânzare cu prețuri ieftine, direct dela producător. Pentru construcție se garantează. Se execută ieftin și conștient tot felul de reparaturi la motoare Düssel, motoare pentru olein brut și benzină, sfredelire de cilindri, măciuci nouă, verigi, ventile, aparate pentru olein și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare.

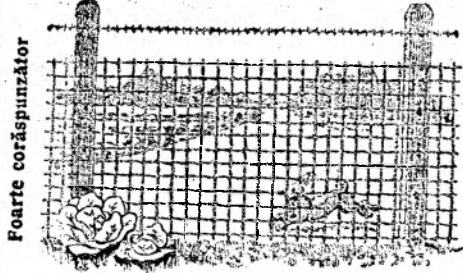
Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller

Inst tut pentru construcție de motoare, mașini și automobile
Sibiu, strada Franciscanilor Nr. 6.

Motoarele mele sunt executate foarte precis pe baza unei praxe îndelungate, de aceea sunt mult mai superioare altor motoare străine.

Ingrădituri uimitor de ieftine! Invențiune senzațională!

Foarte corăspunzător

Magazine foarte noi

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea nelutrecută a

împletiturii Hungaria patentată. 44 9-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru eadrat 30 fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sârmă, de ingraditură din împletituri și de geții

Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

In **Hala de mobile**

strada Sării Nr. 33 **SIBIU** Salzgasse Nr. 33

se află totdeauna și se execută:

276 13— **Odăi complete pentru dormit**

Odăi pentru mâncare

precum și **tot felul de mobile singuratice** dela cele mai simple până la cele mai fine.

Scaune (jețuri) incovoiate în mare alegere

Fabricațiune proprie

Prețuri ieftine

CAROL HORED

mălestru măsar

Frații Gömöri

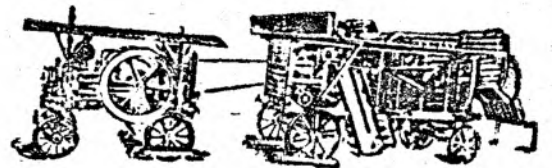
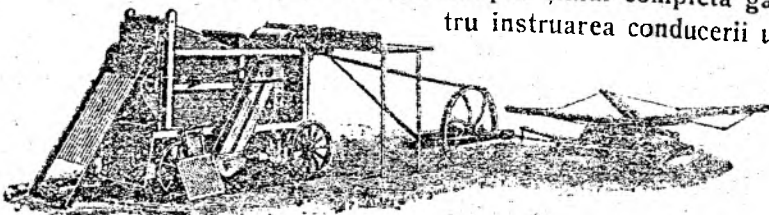
Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* **Budapesta**, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko**.

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pentru

instruarea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un monteur.

Construcția cea mai nouă.

83 7-52

Vârtejuri de îmblătīt și curățīt, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblătīt.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Nr. 16

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'ara hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesi în persoană cu referențiu cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fao tot felul de mijlocuri comerciale și comande.

Prețuri moderate, servicia prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Trimiteti bătaii la cursul practic de altoiti

>Mugurul< Insoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, sciuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Insoțirea economică „Mugurul”, Elisabetopole (Erzsébet-comercială, város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 318 22— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis olei pentru învățarea altoitului și manipalarea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Replantați-vă viile cu altoi dela firma română!

Singurul institut de asigurare ardelean**„TRANSYLVANIA“**

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificiul, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 60 1:—

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168.51 Starea asigurărilor cu 1 foc K 112.045,412—

Capitalul asigurat pe viață și rezerva de întemeiere și de achitate 4.571,033.31 Fonduri de întemeiere și de rezerva 10.847,132— 2.309,337—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratis orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul instituției în condiții favorabile.

P. T.

Prin aceasta aduc la cunoștință on. public, că de azi înainte sub numirea

BERE DE CARPAȚI

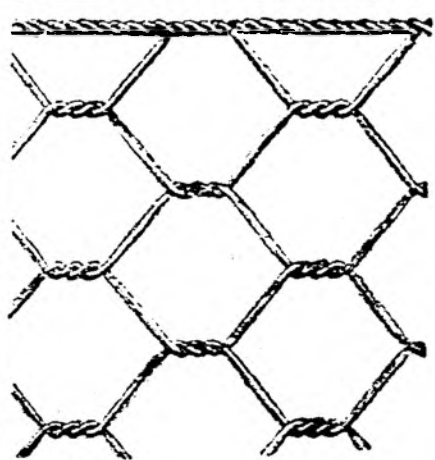
pun în vânzare bere albă de un grad mai înalt, și care va documenta, că berea mea corespunde în calitatea berei de Steinbruch, și altor beri de orașe mari.

O probă și desigur va adevăra afirmațiunea mea.

Berea de Carpați să vinde în toate Restaurațiunile mai fine cu paharul, să capătă însă și în sticle în cele mai multe birturi, și la comercianți.

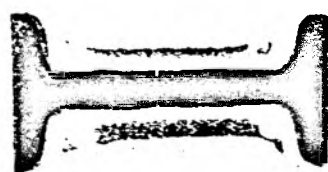
Reg a fi atenți la vigneta „Bere de Carpați“

130 2-5 din fabrica de bere a lui **RUDOLF HABERMANN, Sibiu.**

Impletituri de sârmă

cu ochiuri în ori ce mărime și groșime a sârmei, pentru tot felul de închisori. 113 4—32

Portland și
Romancement
de Brașov și Beociner

Pentru zidiri**Traverse****Stucătură de trestie.**

Impletitură „Bacula“
Materialul de zidit în viitor.
: Iefinește orice zidire. :

Fier de Cădstr în rude,
fier modelat, fier în rude
și fier de încheiat
în 600 profile și dimen-
siuni se află în depozit.

TEVI

de fier co-
vâcit și fie
turnat pre-
cum și Fi-
tings

Pumpe pentru fântâni și alte
industrii
Strelele de găur it pământul
și la fântâni.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.**Vinuri de masă escelente,**

litra cu 52 și 60 fleri la cumpărare
de cel puțin 50 litre ofere negustoria
de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Câștigul cel mai mare eventual	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
800,000 marce.		

Invitate la participare la

Șanzele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	câștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 „	200 000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60 000 „
520,000 „	50 000 „
515,000 „	45 000 „
510,000 „	40 000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15 000 „
	10,000 „

etc.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 6 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitale să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasă primă e av. de m. 60,000 iar cel din clasă 7-a 600,000.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasă primă sunt:

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3 50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
-----------------------	---------------------------	-------------------------------

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimit la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la

19 Main n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen.,
Nr. 1043 bancher, Hamburg 36.

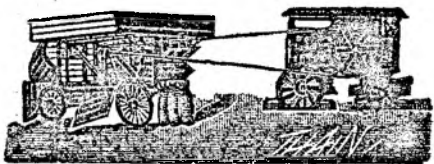
Trimitete-mi { Loz întreg à 6 Marce (7.— K)
de jumătate > 3 > (3.50 >
de un sfert > 1.50 > (1.75 >)

Adresa: _____

Prețul aici alăturat cu mandat / Ce nu-i dorit / sau rambursă / să se șteargă

Dacă D-Ta vrei să ai

o mașină de îmblățit cu motor,
cruțătoare
sigură în lucrare
împlinind lucrul distins

și pe lângă prețuri favorabile, cu condiții de plată ușoare, cu garanță deplină, — atunci adresează-te cu cererea la

SZÜCS ÖDON

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 66.

La cerere se trimite catalog și preliminar gratis și franco. 92 6—10

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12.

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de lână
în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru halne de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette, și halne de saion, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiori și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra referențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 59 18 —

Califorme pentru voluntari, sum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție creștina cea mai nouă.

Mașini de cusut pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și
gramofoane

se pot cumpăra cu prețuri moderate și plătit în rate favorabile la

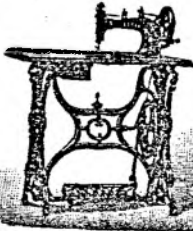
BODOR BÉLA

magazin de mașini de cusut și biciclete în

84 6—

Făgăraș

Str. Honvéd Nr. 11.

Carol F. Wultschner

mehanic

Sibiu, strada Poplăcil (Quergasse) Nr. 43.

Primul institut sibiian

cu forță motoră electrică și Dynamo

pentru nichelat, spore cu aramă, cu aramă galbă (cloale) și cu argint a tot felul de obiecte de metal. — Lucru solid și durabil. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai ieftin și mai bun izvor pentru cumpărare de mașini de cusut și biciclete.

Atelier pentru repararea bicicletelor și mașini de cusut

278 12—

Primește spre executare ferestri (vitrine) moderne la prăvălii, instalează localuri pentru măcelari cu toate recvizitele trebuincioase.

Anunțul acesta

te interesează pe Dumniata ca om cult. D-Ta vei fi știind că în fiecare casă e neapărat de lipsă un leac bun de desinfecție. Morburile lipicioasă ca tifusul, holera, bubat, gălci, răni și arsură etc. adeseori se ivesc. În acel caz la patul bolnavului e de lipsă leacul de desinfecție. La spălarea antiseptică a rănilor și umflăturilor, precum și irigațiunea la femei trebuie să fie la îndemână mijlocul științific de desinfecție probat și de toată lumea recunoscut

LYSOFORM

pe care ori-ce medic îl cunoaște și îl recomandă. Acest mijloc omorâ cu siguranță și iute baccilii, nu întărește pielea și nu e venenoasă a a că și copiii să poată da în mână fără de nici o teamă (nu ca sublimatul, carbolul și alte mijloace veninoasă și periculoasă.)

Lysoformul are miros plăcut și e tare ieftin! O sticlă originală de 100 grame cu instrucțiunea necesară să poată câștiga cu 80 filleri în toate drogeriile și farmaciile din țară.

NOUTATE! Pentru curățirea zilnică a gurei și a dinților am pus în circulație

apa de gură **PFEFFERMINZ LYSOFORM**

care depărtează îndată gustul și mirosul rău de gură, dacă folosim zilnic dimineața 15 picături din aceasta în apa de spălat gura. Instrucțiunea de folosință e alăturată la fiecare sticlă. O sticlă originală costă 1 cor. 60 filleri. 121 2—10

Fă cu el o probă! E un mijloc pentru desinfecție de gură probat și științific recunoscut! La dorință se trimite ori-cei gratis cartea „Sănătatea și desinfecția“ Dr. KELETI și MURÁNYI fabrică chimică în Ujpest

Spre binevoitoare atențiune!

Prin aceasta aduc din nou la cunoștința onoratului public interesat, că

Magazinul meu de scânduri și lemne de lucru

dela 1 Decembrie 1910 nu se mai află la Poarta Turnului, lângă Podul Căminului, ci l-am mutat pe locul meu diu **strada Căminului Nr. 4**, lângă casarma honvezilor.

Cu toată stima

And. Rieger, Sibiu.

112 4—4

C-e-e? Tata mi-a permis. Sunt numai învățatori de
cigarete JACOB-ANTINICOTIN.

Atențiune! Veritabile numai în cutii mici de cigarette
cu numele Jacobi. 38 11—28

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul său, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit
cupatoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri.

48 9—52

Nr. 16
Să caută 185 1-3
 sau 2 cauze de măsor,
 cari pot s'ia lucr
 Ludogul-mare (Nagy-Luday, p. u. Kis-Apold).

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai
 căpăta vre-odată durere
 de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa
 de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bar-
 tilla-Winkler Vienna 191. Sommergasse 1. In Sibiu;
 in Armasiile: in Piața mare 10; in Piața mică 27;
 strada Cisnădiei 59; uita Turnului (Saggasse); ulița
 nr. 2; farmacia Fent; Meltzer, str. Gușteritei
 nr. 2; Cisnădiei In Bistrita; farmacia lui Herbert.
 Bebeul-săseac, farmacia Lederhiler: Sighișoara:
 farmacia lui Ligoer.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
 a lui Bartilla. Deaunțuri de falsificare vor fi bine
 căutate. La locurile unde nu s' poate căpăta, trimit
 5 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco 25 28-

Marca de scutare: „Anker“

Liniment Capsicil comp.
 Inducător pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care
 s' folosește de 50 și ani ca fricțiune sigură
 la podagra, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină va-
 loare s' s' sim precauți la cumpărare
 și s' primim numai sticle originale in
 gatale cu marca de scutare „Anker“ și cu
 numele Richter. Cu prețul de 80 fil., C. 1-40
 și Cor. 3- s' căpăta aproape in toate far-
 maciile. Depozit principal la Iosif Török,
 farmacist in Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
 „Leul de aur“ in Praga. ::
 Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.
 Expediție zilnică. 293 37-42

**Câteva cuvinte
 asupra boalelor secrete.**

E trist, — dar in realitate a'evărit că in
 vremea de azi e rătătoare la o hi multimea acelor
 oameni, a căror sânger și suciri trușești sunt stru-
 fiate și cari in urra u șurinței din tinere e și pr'n
 deprinderi rele și-au s' d'uncinat sistemul nervos și
 puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei
 stări ingrozitoare s' se pună capăt. Trebuie să fie
 din va care s' dea tinerimei des'urii bine-voitoare,
 sincere și amănunțite in tot ce privește viața sex-
 uală, — trebuie să fie cineva căruiia omenii s' și
 încrediteze fără teamă, fără sfială și cu încredere
 înăcarurile lor secrete. Dar nu e in deajuns însă a
 distânțui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne
 adresăm unui as fel de medic specialist, conștencios,
 care știe să dea asupra vetei sfaturi bune sexuale
 și știe a ajuta și morbușilor ce deja eventual există
 atunci apoi va începe a existența boalelor secrete.

De o chemare stăt de măreață și pentru
 acest scop e institutul renumit in toată țara al
 Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist,
 (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă
 discreția cea mai strictă, primește ori-cine (a'at băr-
 bași a'at și femeile) des'urii asupra vieții sexuale,
 unde sângerile și sucirile trușești s'le bolnavului s'ă
 curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eli-
 berază de materiile de boală, chinurile sufletești
 i-se liniștesc.

Fără conturbare a ocupațiilor zilnice dr.
 PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și
 radical cu metoda lui propriu de vindecare
 clar și casurile cele mai neglese, ranele sifilitice
 boalele de țeve, beșică, nervi și șira spinărei, înce-
 puturile de confuzie a minții, urmările onanței și
 ale silisului, erecțiile de spaimă, s'ăbirea puterii
 bărbătești (impotență), vătămăturile, boalele de sânge
 de piele și toate boalele organelor sexuale feme-
 ești. Pentru femei s'ă sală de așteptare separată
 și espire separată. In ceea ce privește cura, depăr-
 țarea nu este piedecă, in persoană, atunci cu plăcere
 i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin
 scrisoare (in epistolă) și de ajuns a se alătura nu-
 mai marca de răspuns. Limba română se vorbește
 perfect. După încheierea curei, epistolele se ard,
 ori la dorință se retrimite în ficăruia. Institutul se în-
 ț'jește și de medicane speciale. Vizitele se pri-
 mesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore
 p. m. (Dăminea până la 12 ore a. m.) Se cu-
 rează și cu Ehrlich 606. Adresa: Dr.
 PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest IV.
 Museum-köret 13. 58 15 -

Cel mai mare câștig in
 cazul cel mai norocos
1 mil. cor.

Nu întârzia
 a participa

la loteria a 28-a a loteriei de clase reg. ung., ce se începe acum cu clasa primă

Colectura principală
Iuliu Friede et Comp.

SIBIU Strada Cisnădiei Nr. 1.
BRAȘOV Strada Vămei Nr. 36.

recomandă pentru clasa primă, a cărei tragere va s'ia loc in 18 și
 20 Mai, lozuri originale de

1/8.	1/4.	1/8.	1/2
150	3 —	6 —	12 — Cor.

cu prețul oficial de

Fiecare comandă s'ă efectuește imediat, însă numai pe lângă trimiterea
 înainte a banilor sau cu rambursă. 191 1-4

Vă rugăm a tăia aici și a ne trimite nouă acest cupon umplut.

Vă rugăm a lipi acest cupon pe o carte poștală.

Cupon de comandă.
 Vă rog pentru trimiterea de

un los întreg à K 12.—	o jumătate à K 6.—
un pătrar „ „ 3.—	o optime „ „ 150

Adresa exactă: Numele:
 Locuința:
 Poșta ultimă:

Prețul s' trimite deodată cu mandat poștal
 Prețul binevoiiți a-l ridica prin rambursă
 Ce nu e de lipsă Vă rugăm a șterge. F. P.

Berea albă și neagră
 d n
Bereria dela Trei-Stejari
 in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e
 căutată și se bea
 cu plăcere de toți
 cari o cunosc, atât
 la orașe cât și la
 sate. 107 4—

Că berea noa-
 stră o foarte cău-
 tată se poate vedea
 și de acolo, că cum-
 părătorii se înmul-
 țesc mereu.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.
 (odinioară Societatea curelărilor.)
 Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat in articole pentru
 căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poelăzi
 și precovături, portmonee și bretele solide
 și alte

articole de galanterie
 cu prețurile cele mai moderate.

Carele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
 permanent in depozit.

Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se execută prompt și laita.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco. 62 8—
 Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștencios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până
 la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Serviciu solid, prompt și conștientos.

PRIMA FABRICĂ
transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție
instalată cu forță electrică 11 11-30

E. PURECE, Sibiu-Nagyszeben
Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloge de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima referință.

Nr. 10

Din țigăria din Avrig
(Felek, comitatul Szeben)
oferim

Țiglă de cement
de prima calitate în diferite culori pe
— lângă garanție îndelungată —

J. Răduțiu & Comp.

Dacă vrei să cumperi

Mobile

bune și ieftine cu bani gata sau pe rate, cercetează depozitul bogat și bine asortat cu tot felul de mobile, dela cele mai simple până la cele mai fine al

Văd. EMILIA WEISS
Sibiu, strada Rațelor (Entengasse) 11.
SERVICIU PROMT, PREȚURI FOARTE MODERATE.

194-10

Baie de cură de rangul prim

SLAVONIA
Izvoare calde, ce conțin
Jod alcalic murlat **64 c.**

VINDECĂ SIGUR
reumatism, ischias, organele de mișcare,
diabetes, boalele de constituție, boalele
de copii, durerile de oase și exudate.

125 Deschis întreg anul!
Prospecte se trimit la dorință gratis!

Publicațiune.

Prin aceasta să aduce la cunoștința generală, că după-ce înaltul minister reg. ung. de finanțe prin organele sale de controlă a efectuit revizia lozurilor clasa I. a loteriei de clasă reg. ung. priv. (a douăzeci și opta loterie), losurile s-au predat colectorilor principal spre vânzare mai departe. Planul de tragere aprobat de înaltul minister reg. ung. de finanțe să publică aci:

Planul loteriei de clasă reg. ung. priv. A 28-a loterie. 110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea: 18 și 20 Maiu 1911.		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea: 13 și 14 Iunie 1911.		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea: 11, 12 și 13 Iulie 1911.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea: din 21 Septembrie până în 18 Octombrie 1911.			
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)			
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000				
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000				
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000				
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000				
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000				
5 à 1000	5000	5 à 2000	10000	5 à 5000	25000				
8 à 500	4000	8 à 1000	8000	8 à 2000	16000				
30 à 300	9000	20 à 500	10000	10 à 1000	10000				
100 à 100	10000	110 à 300	33000	120 à 500	60000				
3350 à 40	134000	4350 à 80	348000	4850 à 130	630500	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)			
3500 câșt.	cor. 263000	4500 câșt.	cor. 528000	5000 câșt.	cor. 916500				
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea: 8, 9 și 10 August 1911.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea: 1 și 2 Septembrie 1911.						Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)	
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane						
1 à	50000	1 à	100000						
1 à	30000	1 à	30000						
1 à	20000	1 à	20000						
1 à	15000	1 à	15000						
3 à 10000	30000	3 à 10000	30000						
5 à 5000	25000	5 à 5000	25000						
8 à 2000	16000	8 à 2000	16000						
10 à 1000	10000	10 à 1000	10000						
120 à 500	60000	120 à 500	60000						
4850 à 170	824500	3850 à 200	770000						
5000 câșt.	cor. 1120500	4000 câșt.	cor. 1076000			Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)			
								Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)	
						Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)			

Câștigul tras la sorți ca cel din urmă dintre aceste 500, va căpăta premiul

1	Premiu	600000	600000
1	Câștig	400000	400000
1 à		200000	200000
1 à		100000	100000
1 à		80000	80000
1 à		60000	60000
1 à		50000	50000
1 à		40000	40000
1 à		30000	30000
2 à		25000	50000
2 à		20000	80000
4 à		15000	75000
5 à		10000	250000
25 à		5000	250000
50 à		2000	810000
405 à		1000	760000
760 à		500	570000
1140 à		200	6.120000
30600 à			
33000 câștiguri și premiu cor. 10,555.000			

Pentru tragerea clasei I. care să face publice în 18 și 20 Maiu a. c. în prezența autorităților de trecoanță de stat reg. ung. și în prezența unui notar reg. în sala de tragere, să pot căpăta lozuri la toți colectorii ai loteriei de clasă reg. ung. priv.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.
TOLNAV. HAZAV.

Budapesta, 23 Aprilie 1911.